

Artskyddsutredning Fåglar

DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka
kommun
2026

Beställning: Nacka kommun
<http://vagochmiljo.se>
Framställt av: Väg & Miljö AB
Reviderat: 2026-02-25
Internt projektnummer: 1006
Uppdragsansvarig: Mattis Arveström
Medverkande: Per Karlsson Linderum (rapport), Erik Berg (revidering 2026)
Kvalitetsansvarig: Mattis Arveström
Illustrationer och kartor: Väg & Miljö AB

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
Artskyddsutredning fåglar, DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 1 av 52

INNEHÅLL

Sammanfattning.....	3
1 Bakgrund.....	4
2 Planområdet och planförslaget.....	5
2.1 Detaljplan Utblicken och Förmansbostaden.....	5
2.2 Detaljplan Gäddviken.....	5
2.3 Utvecklingsplaner i närområdet.....	6
3 Resultat från fältstudien.....	0
4 Bedömda Arter - ekologi, förekomst och påverkan	6
5 Lagrum, skydd och naturvårdskategori	22
5.1 Artskyddsförordningen och skyddet av fåglar	22
5.2 Begrepp.....	22
5.3 Skadelindringshierarkin	24
5.4 Skyddsåtgärder	25
5.5 Definition av prioriterade fågelarter	25
6 Påverkan av detaljplan Gäddviken	27
6.1 Risk att döda individer	27
6.2 Risk att förstöra eller skada vilda fåglars bon eller ägg	27
6.3 Risk att avsiktligt störa vilda fåglar	27
7 Påverkan av detaljplan Utblicken och Förmansbostaden	28
7.1 Risk att döda individer	28
7.2 Risk att förstöra eller skada vilda fåglars bon eller ägg	28
7.3 Risk att avsiktligt störa vilda fåglar	28
8 Övergripande bedömning om påverkan	29
8.1 Påverkan uppstår ej till den grad att 4 § utlöses.....	29
8.3 Påverkan riskerar uppstå men förbuden i 4 § hanteras med skyddsåtgärder.....	29
8.3.1 Nödvändiga skyddsåtgärder	29
8.4 Förbud i 4 § utlöses kan ej hanteras med skyddsåtgärder	30
9 Slutgiltig bedömning och rekommendationer.....	31
10 Referenser	32
Bilaga 1 Fynd och estimerade revir av prioriterade fågelarter	33

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
Artskyddsutredning fåglar, DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 2 av 52

SAMMANFATTNING

Nacka kommun arbetar med två detaljplaner, Gäddviken samt Utblicken och förmansbostaden, i nordöstra delen av kommunen. Detaljplanerna omfattar totalt cirka 18 hektar och består till stor del av redan hårdgjorda eller bebyggda ytor. Delar av planområdena består dock av naturmark, i huvudsak hållmark med inslag av mindre ytor med ädellövträd samt tallar. Syftet med detaljplanerna är att möjliggöra för nyproduktion av flerbostadshus, förskolor och verksamheter samt att anlägga parkmiljöer.

Väg och Miljö AB genomförde under 2023 en inventering av fåglar i området kring Finnberget, samt under 2024 i det i öster angränsade området Kvarnholmen. Under dessa inventeringar registrerades totalt 34 fågelarter varav 12 kan anses som prioriterade ur artskyddsperspektiv. Tio av dessa bedömdes häcka inom eller i anslutning till de aktuella planområdena och ansågs därför nödvändiga att i detalj utreda vidare inom ramarna för denna artskyddsutredning. Icke-prioriterade arter har inte bedömts i detalj men kan anses kunna hanteras genom skyddsåtgärder

De prioriterade arter som bedömts är björktrast, fiskmå, grönfink, kråka, lövsångare, skata, stare, svartvit flugsnappare, sädesärta och ärtsångare.

Bestämmelserna i 4 § 1, 2 och 4 p. artskyddsförordningen (ASF) är relevanta för det aktuella projektet eftersom arterna häckar eller på annat sätt nyttjar livsmiljöerna inom eller delvis inom aktuella planområden. Exploateringsarbeten tenderar kunna medföra en risk att fåglar dödas, att bon och ägg skadas eller att fåglar, i synnerhet under häckningstid störs. Genom att förlägga störande arbete utanför fåglarnas huvudsakliga häckperiod (april-juli) kan förbuden i punkt 1 och punkt 4 undvikas för de flesta arterna. För kråka kan det också vara nödvändigt att i enstaka fall undanta träd med konstaterade bon, då dessa tenderar att återanvändas under flera år.

För samtliga bedömda arter medför detaljplanerna ingen direkt eller indirekt störning av livsmiljön att den kontinuerliga ekologiska funktionen (KEF) med avseende på arternas livsmiljö ej kan upprätthållas. Således gör Väg & Miljö bedömningen att det inte uppkommer en försämring i livsmiljön som är att anse som en förbjuden störning, varför 4 § 4 p. ASF ej utlöses.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
Artskyddsutredning fåglar, DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 3 av 52

1 BAKGRUND

Väg och Miljö AB genomförde under 2023 en inventering av fåglar i området kring Finnberget i Nacka kommun, Stockholms län. Bakgrunden till detta är att området ska detaljplaneras för att bebyggas med bland annat bostadshus och garage. Som underlag i detaljplanearbetet önskade Nacka kommun låta utföra en riktad artinventering efter fåglar. Under 2024 kompletterades underlaget med ytterligare en fågelinventering genomförd på västra delen av Kvarnholmen, som även den berörs av pågående detaljplaneläggning. Båda inventeringarna utfördes som revirkartering. En naturvärdesinventering enligt gällande SIS standard SS199000:2014 genomfördes under 2020 och 2022.

Syftet med fågelinventeringarna var att inhämta kunskap om fågelfaunan i området samt undersöka behovet av eventuella artskyddsutredningar avseende fåglar så att artskyddet ska kunna beaktas i den pågående processen. Målet var att arbetet skulle bidra med information om vilka arter som förekommer på den aktuella platsen, för att möjliggöra bedömningar av exploateringsens lämplighet och eventuella påverkan utifrån artskyddslagstiftning för fåglar.

Inom ramarna för inventeringarna utfördes både förstudie och fältstudie. Resultatet av förstudien visade att totalt 68 arter tidigare observerats inom de avgränsade förstudieområdena. 27 av de tidigare påträffade arterna bedöms som prioriterade arter. En stor andel av dessa kan dock inte kopplas till områdets ingående naturtyper.

Inom ramarna för båda inventeringarna noterades totalt 34 fågelarter. Artsammansättningen bedöms som typisk för områdets biotoper och geografiska läge. Inom ramarna för inventeringen avgränsades ett antal områden och strukturer som bedöms viktiga för områdets fåglar. Av de påträffade arterna uppfyller 12 arter sådana kriterier som kan tala för att arternas population ej uppnår en tillfredställande status (Fm 2022:5), sådana arter benämns fortsättningsvis *prioriterade arter*.

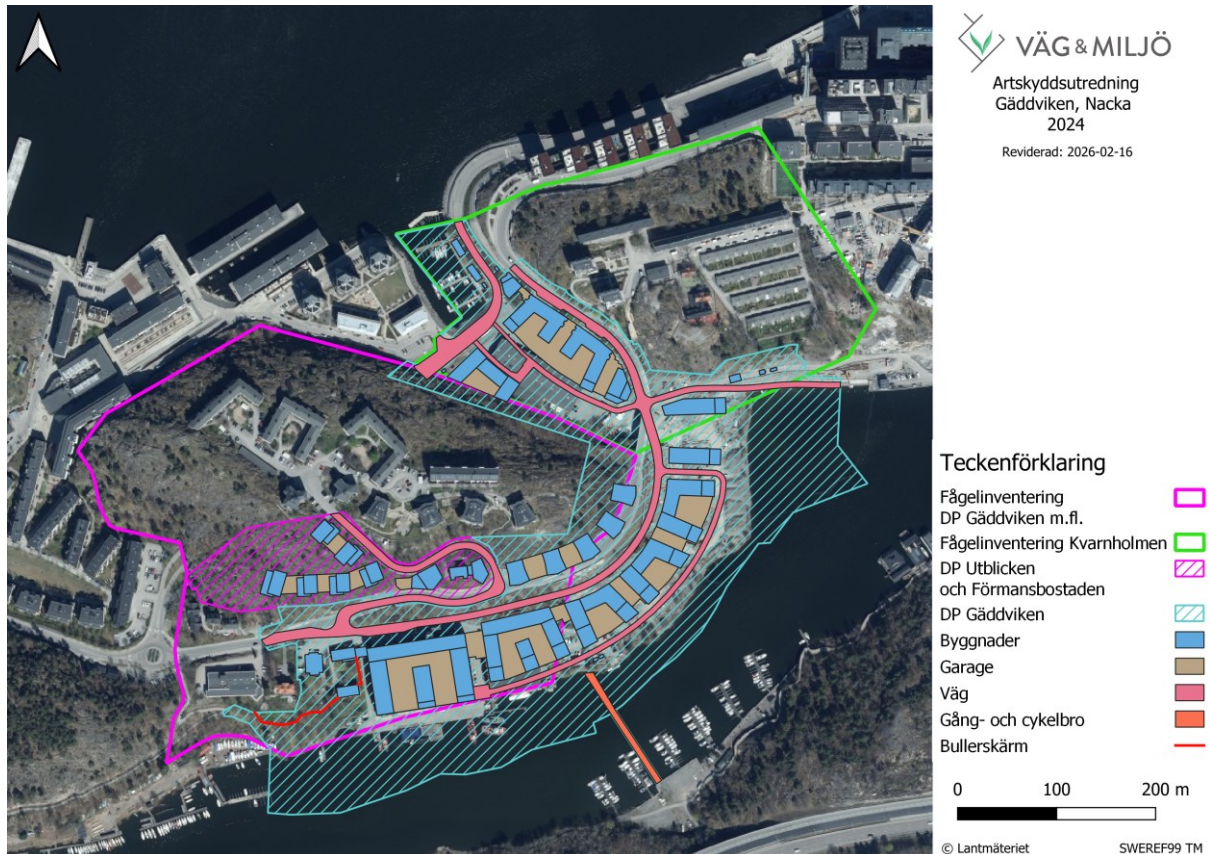
Två av dessa arter, har bedömts ej häcka inom investeringsområdet. Av *prioriterade arter* ansågs det därför nödvändigt att utreda tio arter. Dessa är björktrast *Turdus pilaris*, fiskmås *Larus canus*, grönfink *Chloris chloris*, kråka *Corvus corone*, lövsångare *Phylloscopus trochilus*, skata *Pica pica*, stare *Sturnus vulgaris*, svartvit flugsnappare *Ficedula hypoleuca* sådesärla *Motacilla alba* och ärtsångare *Curruca curruca*.

Denna rapport är en artskyddsutredning för att undersöka exploaterings eventuella påverkan på de aktuella fågelarterna. Syftet med artskyddsutredningen är att utreda huruvida exploateringen är av sådan grad att det finns risk att den kontinuerliga ekologiska funktionen gällande livsmiljöer i landskapet försämras för enskilda arter och huruvida arternas skydd genom artskyddsförordningen löses ut. Utredningen ska bedöma påverkan på arternas lokala, regionala och nationella populationer.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
Artskyddsutredning fåglar, DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 4 av 52

2 PLANOMRÅDET OCH PLANFÖRSLAGET

Områdena som avses detaljplaneras är sammantaget cirka 18 hektar och belägna i nordvästra delen av Nacka kommun i Stockholms län. Denna artskyddsutredning utreder detaljplan Gäddviken samt detaljplan Utblicken och Förmansbostaden (Figur 1).

Figur 1. Kartan visar inventeringsområden för de två genomförda fågelinventeringarna 2023 och 2024, detaljplanegränser samt planerad bebyggelse och vägar.

2.1 Detaljplan Utblicken och Förmansbostaden

Området som omfattar detaljplanen för Utblicken och Förmansbostaden är cirka 2 hektar stort. Området är beläget mellan Henriksdal och Kvarnholmen på Finnbergets sydsluttning. I området föreslås bostäder samt förskola.

Den västra delen av området för detaljplan Utblicken och Förmansbostaden är idag ett obebyggt naturområde och består av kuperad och karg terräng med berg i dagen och mindre trädbestånd, främst tall. I den östra delen finns en ekdunge.

2.2 Detaljplan Gäddviken

Området som omfattar detaljplanen för Gäddviken är cirka 15,5 hektar stort. Planområdet består idag till stor del av kraftigt förorenad före detta industrimark, både på land och i bottensediment. Området planeras bebyggas med bostäder samt förskolor, service, parker, torg, badplats och andra funktioner för att skapa en attraktiv och levande stadsmiljö.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
Artskyddsutredning fåglar, DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 5 av 52

Marken inom planområdet präglas främst av gamla industrier som har funnits i området. Planområdet innefattar i norr Finnbergets nordöstsluttning där det finns obebyggda bergsbranter samt en del träd och annan vegetation. Mellan Finnberget och Kvarnholmen finns det nästan helt utfyllda Hästholmssundet som är bebyggt med en verksamhetsbyggnad. Kvarnholmens västra sluttning ner mot Hästholmssundet utgörs av branter med främst lövträd och annan vegetation. Östra delen av planområdet ut mot Svindersviken består idag av obebyggda ytor med upplag och grushögar. Den västra delen av planområdet utgörs huvudsakligen av bebyggd mark och hårdgjorda ytor, förutom allra längst i väster där området består av en uppvuxen trädgårdsmiljö med stenmurar och andra landskapselement samt ett naturområde med lövskog ner mot Svindersviken.

Förutom nya bostadshus och parkmiljöer planeras även för en 3–4 meter bred, flytande och belyst gång-/cykelbro över Svindersviken. Bron är föreslagen att ligga i den västra delen av det nya parkområdet som planeras längs vattnet. Det planeras också för en bullerskärm i den sydvästra delen av detaljplanen, denna ska gå igenom grönområdet åt sydväst (Figur 1).

2.3 Utvecklingsplaner i närområdet

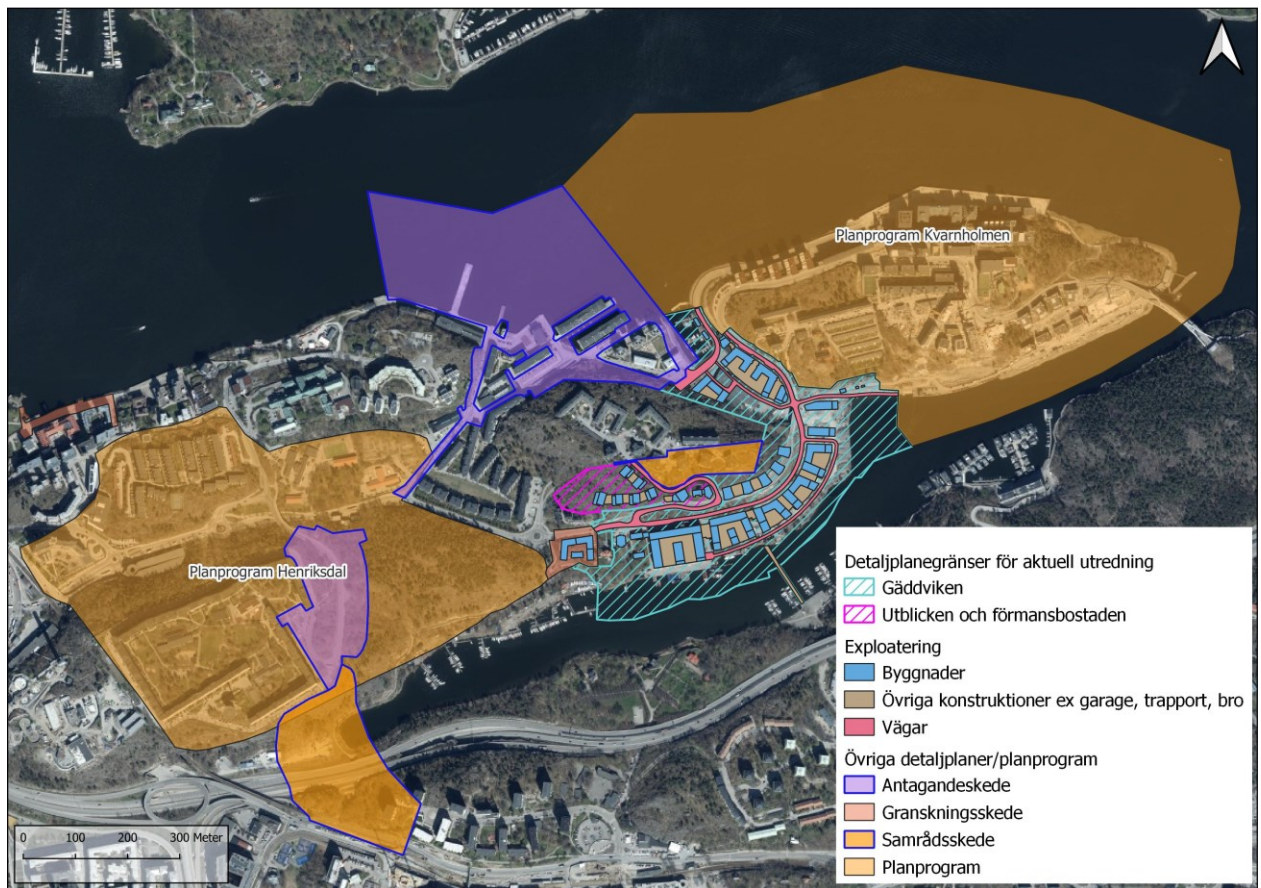
Detaljplanen Utblicken och Förmansbostaden ingår i stadsbyggnadsprojektet Södra Finnberget tillsammans med den närliggande detaljplanen Hantverkshuset, som ligger intill detaljplan Utblicken och Förmansbostaden i dess sydvästra del. Den största delen av detaljplanen för Gäddviken ingår i Stadsbyggnadsprojektet Gäddviken, men en liten del i öster ingår i planprogrammet "Kvarnholmen, Hästholmssundet, Östra Gäddviken", som är Nackas största stadsbyggnadsprojekt och är under utbyggnad med över 2500 nya bostäder, kontor, skolor, kulturcentrum, kajer, park och strandpromenad.

På Finnberget, i anslutning till planerna som är föremål för denna utredning, ligger även en detaljplan för Finnbergets bergum.

I den centrala, norra delen, av halvön som utgör Kvarnholmen, Gäddviken och Henriksdalsberget finns en ytterligare detaljplan, "Allmänna anläggningar Finnroda varv" som är i antagandeskede. Syftet med denna detaljplan är att kommunen ska ta över drift och underhåll av vissa gemensamma ytor och anläggningar i Finnroda varv genom att markanvändningen ändras till allmän plats med kommunalt huvudmannaskap. Planen innebär alltså inte några stora exploateringar.

Den västra delen av halvön omfattas av ett detaljplaneprogram om utveckling av området, där bland annat detaljplan Henriksdalsbacken ingår. Inom ramarna för Henriksdalsbacken har det tidigare tagits fram en artskyddsutredning för fåglar. Enligt programmet kan området förtäta med upp till 1 900 nya bostäder samt lokaler för handel, kontor och fritid. Planprogrammet innebär även nya förskolor och förändring av befintligt skolområde. Programområdet ligger väster om de detaljplaner som utreds i aktuell handling, men behöver tas i beaktning i bedömningarna. Omgivande detaljplanegränser och programplaner visas i Figur 5.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
Artskyddsutredning fåglar, DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 6 av 52

Figur 2. Översikt över detaljplaner och planprogram i anslutning till detaljplanerna Gäddviken samt Utblicken och Förmansbostaden.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
Artskyddsutredning fåglar, DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 7 av 52

3 RESULTAT FRÅN FÄLTSTUDIEN

Under de fältbesök som genomfördes under perioden april – juni 2023 vid Gäddviken, respektive april – juni 2024 vid Kvarnholmen har totalt 34 fågelarter noterats inom ramarna för revirkarteringarna. Av dessa är sju arter upptagna på 2020 års rödlista. **Björktrast, fiskmå, kråka, svartvit flugsnappare, ärtsångare** under kategorin Nära hotad (NT), **stare** under kategorin Sårbar (VU) och **grönfink** under kategorin Starkt hotad (EN) (Tabell 1). En av de noterade arterna, **fisktärna** är upptagna i Fågeldirektivets bilaga 1 och ytterligare en art, **gröngöling** utgör en prioriterad art enligt 7 kap. 19 § Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd till Skogsvårdslagen (SKSFS 2011:7). Tre arter, **lövsångare, skata, sädesärta** uppvisar en signifikant negativ populationsutveckling på nationell nivå.

Totalt 12 arter uppfyllde sådana kriterier som kan tala för att populationsnivån inte kan anses vara tillfredsställande. Tio av dessa bedömdes kunna häcka inom eller i anslutning till de aktuella detaljplaneområdena och ansågs därför nödvändiga att i detalj utreda vidare inom ramarna för denna artskyddsutredning (Tabell 1).

Områdets artsammansättning bedöms som typisk för regionen och områdets naturtyper. Arterna som påträffats utgörs till stor del av generalistarter som kan nyttja olika biotoper. Det stora flertalet av arterna som påträffats bedöms också häcka i området. Utifrån de fältobservationer som gjorts har uppskattade revir avgränsats för 18 fågelarter där observationerna indikerat möjlig, trolig eller säkerställd häckning. För de arter där revir inte estimerats har antingen observationerna varit otillräckliga för att estimerar revirstorlek, utgjorts av icke häckningsaktivitet eller revirbeteende, eller nyttjat områden till stor del belägna utanför fältstudieområdet. Observera att reviren är baserade på de fältobservationer (exempelvis fynd av samtidigt sjungande fåglar eller återkommande observationer av revirhävdande individer inom ett avgränsat område) som gjorts i kombination med arternas habitatkrav. Även om antalet revir bedöms korrekt uppskattat är det troligt att gränserna skiljer sig något från de faktiska reviren, och kan därtill variera från år till år.

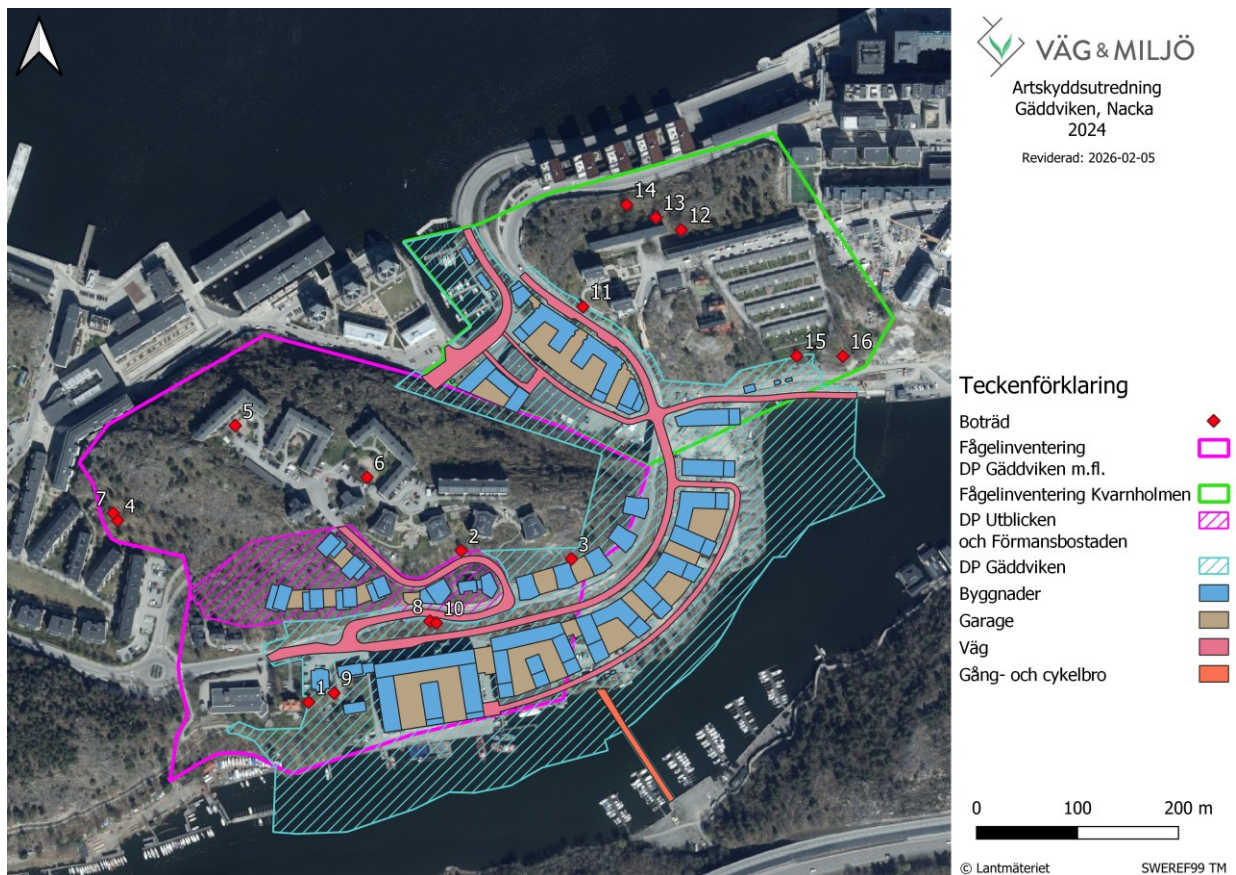
Revirgränser har estimerats för åtta av de 12 prioriterade arterna. Dessa, liksom fyndpunkter för ytterligare två prioriterade arter, redovisas artvis i **Bilaga 1**.

Tabell 1. Tabellen visar en sammanställning av påträffade fågelarter som bedöms inom ramarna för artskyddsutredningen. Det rör sig om arter som är nationellt rödlistade, som är upptagna i fågeldirektivets bilaga 1 eller vars populationstrend är negativ.

Art	Vetenskapligt namn	Rödlista 2020	Fågeldirektivet	Trend
Björktrast	<i>Turdus pilaris</i>	NT		-
Fiskmå	<i>Larus canus</i>	NT		0
Grönfink	<i>Chloris chloris</i>	EN		-
Kråka	<i>Corvus cornix</i>	NT		-
Lövsångare	<i>Phylloscopus trochilus</i>			-
Skata	<i>Pica pica</i>			-
Stare	<i>Sturnus vulgaris</i>	VU		-
Svartvit flugsnappare	<i>Ficedula hypoleuca</i>	NT		+
Sädesärta	<i>Motacilla alba</i>			-
Ärtsångare	<i>Curruca curruca</i>	NT		-

I samband med fågelinventeringarna 2023 och 2024 gjordes också en avgränsning av miljöer som bedömdes särskilt viktiga för områdets fågelfauna samt förekomst av boträd. Väg & Miljö har tagit del av två tidigare genomförda naturvärdesinventeringar kring Gäddviken och Finnberget i Nacka (Calluna AB, 2020 & Pro Natura 2022). Inom ramarna för dessa inventeringar har ett antal naturvärdesträd pekats ut, varav 19 utgörs av hålträd.

Väg & Miljö har i samband med fältbesök identifierat de träd som bedöms kunna nyttjas för häckning av fåglar, antingen med bohål eller förekomst av större risbon (Figur 3, Tabell 2). Totalt har 16 boträd identifierats, varav sju finns inom eller precis på gränsen till DP Gäddviken och ett på gränsen till DP Utblicken och Förmansbostaden. För vissa av boträden är det oklart vilken eller vilka arter som nyttjar boet. Detta beror delvis på att boet kan ha varit obebott i samband med inventeringen, men också på att vissa bon kan nyttjas av olika arter från säsong

Figur 3. Inom ramarna för fågelinventeringarna har totalt 16 boträd pekats ut till säsong.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 1 av 42

Tabell 2. Inom ramarna för fågelinventeringarna identifierades totalt 16 träd med bohål eller risbon som bedöms vara värdefulla för fåglar.

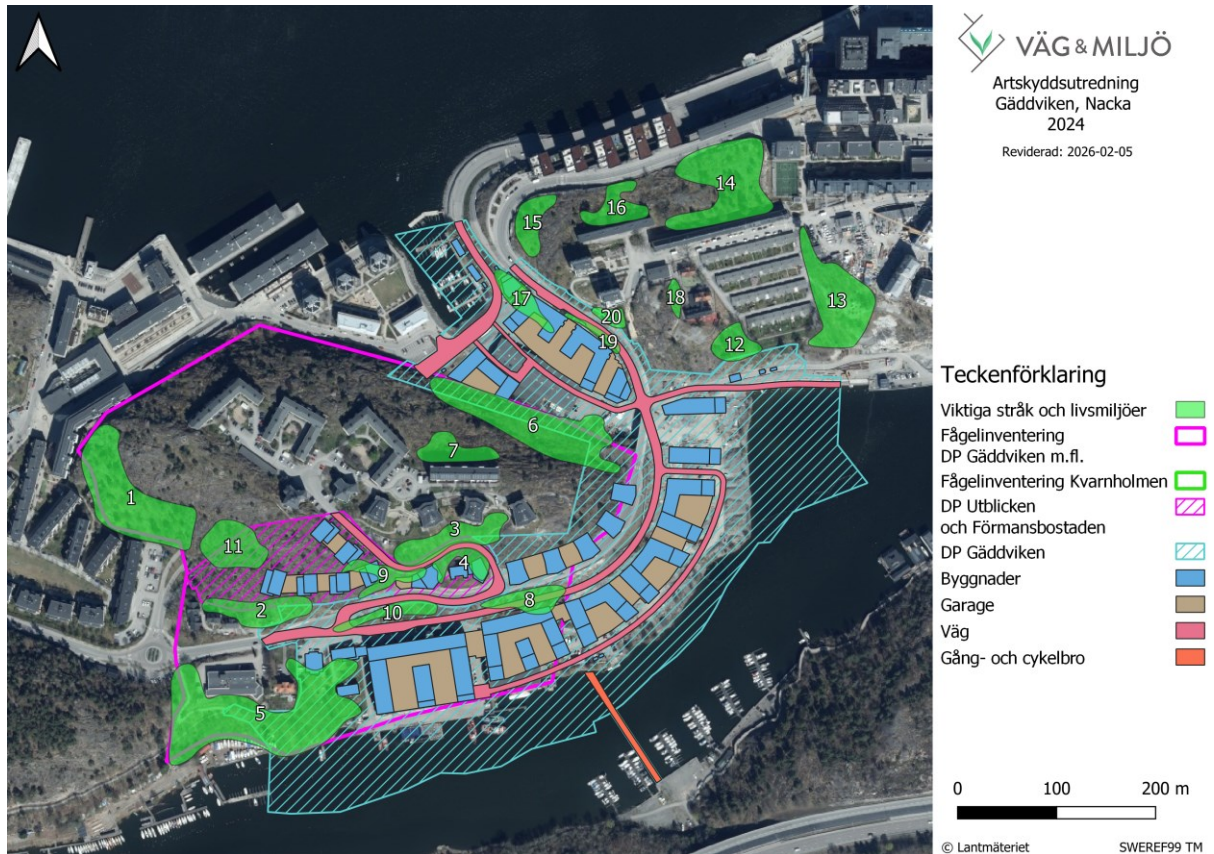
Nr	Typ	Beskrivning
1	Risbo, kråka	I toppen av tall.
2	Risbo	I toppen av dubbeltall.
3	Risbo	I mindre hållmarkstall.
4	Hålträd	Hackspettshål i grov tall.
5	Risbo, skata	I lövträd.
6	Risbo skata	I lövträd.
7	Hålträd	Hackspettshål i torraka av tall.
8	Hålträd	Håligheter i dött lövträd, troligen alm.
9	Risbo, kråka	Aktivt kråkbo i toppen av tall.
10	Risbo	I toppen av tall.
11	Risbo, skata	Tall med väl påbyggt risbo.
12	Risbo	Ek med mindre risbo.
13	Risbo	Tall med risbo, troligen kråka.
14	Risbo, skata	Tall med risbo, troligen kråka.
15	Risbo, skata	Risbo i tall
16	Risbo, kråka	Risbo i ek.

Olika fågelarter nyttjar olika livsmiljöer och strukturer. Väg & Miljö har avgränsat stråk och livsmiljöer som bedöms som viktiga för områdets fågelfauna och kan utgöras av ytor för födosök, skydd eller häckning. Generellt är de utpekade stråken kopplade till områden med tätare busk- eller trädskikt. Totalt har 20 stråk med livsmiljöer för fåglar avgränsats, varav 10 inom eller på gränsen till DP Gäddviken och fem inom eller på gränsen till DP Utblicken och Förmansbostaden (Figur 4, Tabell 3).

Eftersom området inte varit mål för skogsbruk återfinns flera strukturer som på landskapsnivå är mer eller mindre sällsynta, och vars förekomst är viktig för fåglar och en bredare biologisk mångfald. Inom flera fall hyser utpekade ytor ett mer eller mindre rikt inslag skadade, döende eller döda träd. Dessa kan i flera fall utgöra lämpliga bo- eller hålträd. I andra fall kan träden vara drabbade av omfattande insektsangrepp och utgör då viktiga födosöksträd för exempelvis hackspettar. För att minska påverkan på områdets fågelfauna bör man eftersträva att bevara död stående ved i de fall det inte föreligger uppenbar olycksrisk.

Även grupper av levande träd eller särskilt stora träd utgör viktiga miljöer för flera fågelarter. Inga större sammanhängande skogsområden återfinns inom detaljplaneområdet varför arter knutna till sådana miljöer endast tillfälligt kan nyttja området.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 2 av 42

Figur 4. Inom ramarna för fågelinventeringarna har totalt 20 stråk och livsmiljöer pekats ut som bedömts lämpliga för födosök, skydd eller häckning.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 3 av 42

Tabell 3. Beskrivning av utpekade stråk och livsmiljöer för fåglar.

Nr	Beskrivning
1	Förekomst av äldre viktiga träd, inklusive äldre barrträd, döda/döende träd, hålträd mm. Viktigt häck- och födosöksmiljö för flera arter.
2	Förekomst av äldre grova träd, ek och tall. Lämpliga boträd och födosöksmiljö för flera arter.
3	Stråk av grova till medelgrova ekar och tallar, inklusive boträd och skadade ekar med tydliga spår efter hackspettar. Viktigt för ett flertal arter.
4	Stråk av grova till medelgrova ekar och andra lövträd. Troligen finns mindre håligheter. Viktigt för ett flertal arter.
5	Sammanhängande parti med buskage samt grova till medelgrova trivial- och ädellövträd. Flera skadade eller döende träd. Födosöks- och häckmiljö för flera fåglar.
6	Sammanhängande parti med små till medelgrova trivial- och ädellövträd. Flera skadade eller döende träd. Födosöks- och häckmiljö för flera fåglar. Bl.a. troliga spår efter gröngöling i myrstack.
7	Snårigt parti med små träd samt rik buskvegetation med bland annat rosenbuskar. Häckmiljö för att flertal arter.
8	Stråk med små till medelgrova träd, främst ek, samt rik buskvegetation. Häck- och födosöksmiljö för att flertal arter.
9	Förekomst av yngre träd och buskar, lämplig häckbiotop och födosöksyta för flera fågelarter.
10	Stråk med små till medelgrova träd, främst ek, samt rik buskvegetation. Förekomst av flera döda eller döende träd med håligheter. Häck- och födosöksmiljö för att flertal arter.
11	Snårigt parti med små träd, främst ek samt buskvegetation. Födosöksmiljö för att flertal arter.
12	Träddunge med bland annat äldre ekar. Födosöks och potentiell häckningsmiljö för flera fågelarter.
13	Träddrå med gamla och medelgamla ekar. Födosöks- och häckningsmiljö för flera fågelarter.
14	Hällmark med äldre tallar inklusive döda träd, bland annat torrakor. Hög trädålder. Födosöks- och häckningsmiljö för flera fågelarter.
15	Grupp med tallar och ekar på hällmark.
16	Grupp med tallar, ekar samt täta syrenbuskage. Födosöks- och häckningsmiljö för flera fågelarter.
17	Stråk med klenare lövträd, bland annat alm, asp, lönn, björk.
18	Stråk med medelgrova ekar på hällmark.
19	Smalt stråk med klenare lövträd, bland annat alm och lönn.
20	Stråk med bland annat lönnar samt fläder.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 4 av 42

Tabell 4. Tabellen visar en sammanställning av alla fågelarter som noterats inom ramarna för fågelinventeringarna vid Gäddviken (2023) och Kvarnholmen (2024). Tabellen visar arternas svenska och vetenskapligt namn, deras nationella rödlistestatus 2020, om den är upptagen i fågeldirektivets bilaga 1 och hur dess genomsnittliga populationsförändring per år under perioden 1998–2022 (Svensk fågeltaxerings standardrutter). Arter som i detalj bedömts i denna artskyddsutredning har fetmarkerats.

Art	Vetenskapligt namn	Rödlista 2020	Fågeldirektivet	Trend
Björktrast	<i>Turdus pilaris</i>	NT		-
Blåmes	<i>Cyanistes caeruleus</i>	LC		+
Bofink	<i>Fringilla coelebs</i>	LC		+
Fiskmås	<i>Larus canus</i>	NT		0
Fisktärna	<i>Sterna hirundo</i>	LC	Bilaga 1	+
Kråka	<i>Corvus corone</i>	NT		-
Gråsparv	<i>Passer domesticus</i>	LC		0
Grönfink	<i>Chloris chloris</i>	EN		-
Gröngöling	<i>Picus viridis</i>	LC		0
Gärdsmyg	<i>Troglodytes troglodytes</i>	LC		+
Kaja	<i>Corvus monedula</i>	LC		+
Knölsvan	<i>Cygnus olor</i>	LC		+
Koltrast	<i>Turdus merula</i>	LC		+
Ladusvala	<i>Hirundo rustica</i>	LC		0
Lövsångare	<i>Phylloscopus trochilus</i>	LC		-
Nötskrika	<i>Garrulus glandarius</i>	LC		0
Nötväcka	<i>Sitta europaea</i>	LC		+
Pilfink	<i>Passer montanus</i>	LC		0
Ringduva	<i>Columba palumbus</i>	LC		+
Rödhake	<i>Erithacus rubecula</i>	LC		+
Rödstjärt	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	LC		+
Skata	<i>Pica pica</i>	LC		-
Stare	<i>Sturnus vulgaris</i>	VU		-
Steglits	<i>Carduelis carduelis</i>	LC		+
Stenknäck	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	LC		+
Stenskvätta	<i>Oenanthe oenanthe</i>	LC		0
Större hackspett	<i>Dendrocopos major</i>	LC		+
Svarthätta	<i>Sylvia atricapilla</i>	LC		+
Svartvit flugsnappare	<i>Ficedula hypoleuca</i>	NT		+
Sädesärla	<i>Motacilla alba</i>	LC		-
Talgoxe	<i>Parus major</i>	LC		+
Tamduva	<i>Columba livia forma domestica</i>	NA		0
Trädkrypare	<i>Certhia familiaris</i>	LC		0
Ärtsångare	<i>Sylvia curruca</i>	NT		0

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 5 av 42

4 BEDÖMDA ARTER - EKOLOGI, FÖREKOMST OCH PÅVERKAN

Nedanstående bedömningar avser förekomst och påverkan inom utredningsområdet. Kumulativa effekter från andra projekt i närområdet i den mån det är känt medtagits i bedömningen. Det gäller byggnationer vid Nacka strand och Ryssbergen.

Björktrast *Turdus pilaris* (NT)

Ekologi

Björktrasten förekommer över hela landet. Arten häckar främst i lövdominerad skogsmark med inslag av öppna ytor, speciellt i eller i anslutning till brynmiljöer. Björktrasten häckar i sådana miljöer ofta i nästan koloniliknande ansamlingar. Den häckar också i tätorternas parker och trädgårdar.

Arten häckar i ett skålformat bo, ofta placerat i en grenklyka eller i buskar. Björktrasten är en allätare som äter såväl bär och frukt som insekter, dagmaskar och spindlar. Dess huvudsakliga häckningstid sträcker sig från slutet av april till juli, beroende på var i landet arten påträffas. Boet byggs av gräs och lera. Arten lägger normalt en kull per år, bestående av 5–6 ägg.

Björktrasten är delvis en stannfågel och delvis en kortflyttare som övervintrar i varierande antal inom landets södra delar. Övervintringsområdet sträcker sig från Frankrike och brittiska öarna till mellersta Skandinavien,

Populationen i Sverige uppskattades till 590 000 par 2025 (Ottosson *et al.* 2025). På nationell nivå har arten minskat med uppskattningsvis 20 % sedan 2012. Söder om 60°N breddgraden bedöms populationen dock ha halverats under samma period. En fortsatt minskning förväntas ske. Björktrast bedöms som Nära hotad (NT) enligt 2020 års rödlista samt preliminärt för 2025 års rödlista. Anledningen till att björktrastpopulationen minskar är ännu inte helt klarlagd, men minskningen beror sannolikt inte på brist av boplatser. Möjligen kan minskningen kopplas till klimatförändringar eftersom arten minskar kraftigare i söder än i norr.

Förekomst i anslutning till planområdet

I samband med inventeringarna 2023 och 2024 gjordes bedömningen att björktrast häckar med 4 par inom inventeringsområdena för Gäddviken och Kvarnholmen (Figur 6). Ett av de fyra estimerade reviren berörs av DP Gäddviken. Inget av de estimerade reviren omfattas av DP Utblicken och förmansbostaden. Det finns även allmänna rapporter om permanenta revir i närbelägna Henriksdal och Finnboda. Planområdets parkmark utgör lämplig boplatser för arten. Angränsande bostadsområden och parkmarker utgör också lämpliga häcknings- och födosöksplatser.

Förekomst i det omgivande landskapet

I Nacka kommun är arten fortfarande tämligen vanligt förekommande i stadsmiljön. Ur ett regionalt perspektiv, och i synnerhet i skogslandskapet, har arten dock minskat kraftigt. År 2025 uppskattades det att populationen i Stockholms län utgjordes av cirka 11 000 par, vilket kan jämföras med uppskattningen 24 000 par 2012 (-64 %) (Ottosson *et al.* 2012, Ottosson *et al.* 2025). Ser man till hela storregionen (Örebro, Västmanlands, Uppsala, Stockholms och Sörmlands län) bedöms populationen ha minskat kraftigt, med 82 % under perioden 2002–

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 6 av 42

2024 (Martin Green, svensk fågeltaxering 2025). Det är svårt att uttala sig om trender på lokal nivå, men det finns inget som tyder på att den lokala trenden skulle skilja sig från de storskaliga trenderna.

Planens inverkan på arten

Tre av de fyra reviren av björktrast som noterades under fältinventeringen är lokaliserade i delar av området som inte avses detaljplaneras. Ett revir omfattas sträcker sig delvis inom DP Gäddviken, de ytor som avses bebyggas utgörs dock redan i nuläget av hårdgjord yta och bebyggelse. Därför bedöms arten inte påverkas negativt i området även om mängden lämpliga födosöksmiljöer i området delvis kommer att minska. Bedömningen är att åtgärderna kan ha en viss påverkan på arten inom området, men att artens anpassningsförmåga medför att antalet häckande individer i området liksom den lokala populationen inte minskar. KEF (kontinuerlig ekologisk funktion) avseende lämpliga livsmiljöer för björktrast bedöms kunna upprätthållas.

För att undvika risk att bon och ungar skadas måste avverkning av träd och buskar inom utpekade stråk och livsmiljöer (Figur 5) genomföras utanför artens häckningstid.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 7 av 42

Fiskmåsar *Larus canus* (NT)

Ekologi

Fiskmåsen förekommer över större delen av landet, men mer sparsamt i det inre av norra Sverige. Arten häckar i kolonier eller i solitära par främst vid sjöar och längs landets kuster men även i anslutning till myrmarker, större jordbruksbygder eller i samhällen och tätorter.

Arten kan lägga sitt bo i en rad olika miljöer, allt från bland andra sjöfåglar på skär och kobbar i sjöar och längs kusterna, till hustak eller lämpliga träd i tätortsmiljöer. Fiskmåsen är en allätare som livnär sig på mask, insekter, fisk, grodor, frön och i tätortsnära miljöer på avfall. Dess huvudsakliga häckningstid sträcker sig från april till juli, beroende på var i landet arten påträffas. Arten lägger normalt en kull per år, bestående av 2–4 ägg.

Fiskmåsen är mestadels en kortflyttare som normalt övervintrar längs norra och nordvästra Europas kuster. Delar av populationen övervintrar runt Svarta havet och Kaspiska havet.

Den svenska populationen uppskattas till cirka 99 000 par och uppvisar en tydlig negativ trend (Ottosson *et al.* 2025). Detta har föranleder artens klassning som *Nära hotad* (NT) i Rödlistan 2020 samt preliminärt för 2025 års rödlista. Minskningen beror bland annat på för arten negativa förändringar i marina och limniska miljöer, färre våtmarksmiljöer och försurningseffekter.

Förekomst i anslutning till planområdet

Fiskmåsar påträffades under inventeringarna med flera par. Det finns även rikligt med allmänna rapporter om arten från närområdet. Endast en konstaterad häckning gjordes i samband med inventeringarna och därför har enbart ett revir avgränsats (Figur 7). Det är dock troligt att antalet häckande par inom eller i direkt anslutning till området är 3–4 par.

Förekomst i det omgivande landskapet

Arten förekommer tämligen allmänt och spritt i Stockholms län och Nacka kommun. Både 2012 och 2025 uppskattades det att populationen i Stockholms län utgjordes av cirka 12 000 par (Ottosson *et al.* 2012, Ottosson *et al.* 2025).

Planens inverkan på arten

De 3–4 paren av fiskmåsar som bedöms häcka i anslutning till bedömdes häcka på hustak i området. Exploateringen av naturmark för uppförande av nya byggnader bedöms därför inte påverka den fortsatta möjligheten för fiskmåsar att häcka i området.

Bedömningen är att artens anpassningsförmåga medför att antalet häckande individer i området liksom den lokala populationen inte minskar. KEF (kontinuerlig ekologisk funktion) avseende lämpliga livsmiljöer för fiskmåsar bedöms kunna upprätthållas.

För att undvika risk att bon och ungar skadas måste eventuell rivning av befintliga byggnader, på vilkas tak fiskmåsar kan häcka, genomföras utanför artens häckningstid.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 8 av 42

Grönfink *Chloris Chorus* (EN)

Ekologi

Grönfinken förekommer över hela landet. Arten häckar främst i halvöppna buskmarker i jordbrukslandskapet, speciellt hagmarker med enbuskar eller i brynmiljöer. Grönfinken häckar i sådana miljöer ofta i nästan koloniliknande ansamlingar om 4–6 par. Den häckar numera också i stor omfattning i tätorternas parker och trädgårdar.

Arten häckar i täta vintergröna träd och buskar eller i lövträd (vid andra eller tredje kull). Grönfinkens främsta föda utgörs av oljehaltiga fröer men ungarna föds mestadels upp på spindlar och insekter. Dess huvudsakliga häckningstid sträcker sig från april till juli, beroende på var i landet arten påträffas. Boet byggs av mossa, strån och fjädrar. Arten lägger 1–3 kullar per år, vardera bestående av 4–6 ägg.

Grönfinken är delvis en stannfågel och delvis en kortflyttare som normalt övervintrar inom landet. Vissa delar av den svenska populationen flyttar till sydvästra Europa men de flesta flyttar till norra Tyskland.

Den svenska populationen uppskattas till cirka 250 000 par och uppvisar en tydlig negativ trend och en minskning med 60 % de senaste 20 åren (Ottosson *et al.* 2025). Detta har föranlett artens klassning som *Starkt hotad* (EN) i Rödlistan 2020 samt preliminärt för 2025 års rödlista. Minskningen beror till stor del på en nyligen invandrad sjukdom (flagellat) som sedan dess påverkat beståndet kraftigt negativt. Den kan också påverkas negativt av pesticidanvändning och borttagning av odlingshinder i jordbrukslandskapet.

Förekomst i anslutning till planområdet

Grönfink häckar i och i nära anslutning till planområdet. Det finns även allmänna rapporter om permanenta revir i närbelägna Henriksdal, Kvarnholmen och Finnboda. Planområdets naturmiljöer och trädstråk utgör lämplig boplats för arten. Angränsande bostadsområden och parkmarker utgör också lämpliga häcknings- och födosöksplatser.

Antalet häckande par inom eller i direkt anslutning till området bedöms vara 1–2 par.

Förekomst i det omgivande landskapet

Arten förekommer tämligen allmänt och spritt i Stockholms län och Nacka kommun. Beståndet i Stockholms län uppskattas till 21 000 par (Ottosson *et al.* 2025).

Planens inverkan på arten

De grönfinkar som noterades under fältinventeringen påträffades huvudsakligen i delar av området som inte avses exploateras. Det går dock inte att utesluta att arten under vissa år även kan nyttja stråk av buskar och träd som avses exploateras. Eftersom en stor andel av befintliga livsmiljöstråk ej omfattas av planerad exploatering görs bedömningen att åtgärderna kan ha en viss påverkan på arten inom området, men att artens anpassningsförmåga medför att antalet häckande individer i området liksom den lokala populationen inte minskar. KEF (kontinuerlig ekologisk funktion) avseende lämpliga livsmiljöer bedöms kunna upprätthållas.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddeviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 9 av 42

För att undvika risk att bon och ungar skadas måste avverkning av träd och buskar inom utpekade stråk och livsmiljöer (Figur 5) genomföras utanför artens häckningstid.

Kråka *Corvus corone* (NT)

Ekologi

Kråkan är en välkänd art som uppträder och häckar i många olika miljöer, såväl i en rad skogsmiljöer som i jordbrukslandskap och urbana miljöer. Arten är en opportunist som snabbt lär sig utnyttja nya födoresurser.

Arten bygger ett risbo i ett högt träd, ofta i mindre skogsdungar eller skogskanter, ibland även i solitära träd. Kråkans gamla bon utnyttjas ofta av rovfåglar. Arten är en utpräglad allätare. Ungarna matas dock främst med insekter under första tiden. Kråkans huvudsakliga häckningstid sträcker sig från april till juli, beroende på var i landet arten påträffas. Den lägger som regel en kull per år, bestående av 5–6 ägg.

Arten är i södra och mellersta delarna av landet som regel en stannfågel. De norrländska fåglarna flyttar till stor del till västra Europa.

Populationen i Sverige uppskattades till 160 000 par 2025 (Ottosson *et al.* 2025). På nationell nivå har arten minskat med uppskattningsvis 11 % sedan 2012. Kråka bedöms som nära hotad (NT) enligt 2020 års rödlista samt preliminärt samma rödlistning för 2025 års rödlista. Orsaken till nedgången bedöms delvis vara en ökad predation och konkurrens från korp, då korpen har ökat under samma period. Minskningen bedöms också bero på ändrad sophantering, förändrat och intensifierat jordbruk samt fortsatt jakt.

Förekomst i anslutning till planområdet

Kråka bedöms förekomma i och i nära anslutning till planområdet. Under inventeringarna estimerades fem revir av kråka (Figur 9). Det finns även allmänna rapporter under häckningstid från närbelägna Kvarnholmen och Finnboda. Planområdets parkmark utgör lämplig födosöksplats för arten. Angränsande bostadsområden och parkmarker utgör också lämpliga födosöksplatser.

Antalet häckande par inom eller i direkt anslutning till området bedöms vara fem par.

Förekomst i det omgivande landskapet

I Nacka kommun är arten ännu relativt vanligt förekommande i stadsmiljön. Ur ett regionalt perspektiv tycks populationen vara stabil. År 2025 uppskattades det att populationen i Södermanlands län utgjordes av cirka 7000 par, vilket kan jämföras med uppskattningen 6000 par 2012 (-69 %) (Ottosson *et al.* 2012, Ottosson *et al.* 2025). Ser man till hela storregionen (Örebro, Västmanlands, Uppsala, Stockholms och Sörmlands län) bedöms populationen också som stabil under perioden 2002–2024 (Martin Green, Svensk fågeltaxering 2025). Det är svårt att uttala sig om trender på lokal nivå, men det finns inget underlag som tyder på att den lokala trenden skulle skilja sig från de storskaliga trenderna. En spekulering kan vara att de stadsnära populationer av kråka i lägre grad missgynnas av korpens ökning, eftersom korp sällan förekommer i stadsmiljöer.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 10 av 42

Planens inverkan på arten

Samtliga fem par kråka som noterades under fältinventeringen påträffades häckande i äldre tallar eller ekar. Två av dessa berörs av de nu aktuella detaljplanerna. Träd 9 kan komma att påverkas av detaljplaneområdet men enligt nu gällande förslag så ska det inte behövas påverkas. Det tredje är lokaliserat längre västerut utanför planområdet. Arten bedöms kunna påverkas negativt i området om lämpliga boträd. Enligt aktuellt planförslag bör dock merparten av lämpliga boträd kunna undantas exploatering.

Bedömningen är att exploateringen kan ha en viss påverkan på arten inom området men att artens anpassningsförmåga medför att antalet häckande individer i området liksom den lokala populationen inte minskar. KEF (kontinuerlig ekologisk funktion) avseende lämpliga livsmiljöer bedöms kunna upprätthållas. I och med att förutsättningar finns för arten att bygga nya risbon i kvarvarande grövre träd och förekomst av lämpliga boträd västerut, bedöms dock antalet par inte minska.

Flera kända kråkbon ligger i anslutning till de aktuella detaljplanerna. Eftersom kråkor i hög grad återanvänder sina bon ska dessa även skyddas utanför häckningstid för att undvika konflikt med 4 § 2 p. artskyddsförordningen. Detta gäller bland annat träd 1, 2, 3 och 9 (förutsatt att bon ännu finns kvar i detta träd).

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 11 av 42

Lövsångare *Phylloscopus trochilus*

Ekologi

Lövsångaren förekommer över hela landet. Arten häckar i princip i alla typer av biotoper med träd eller buskar. Tätast förekomst finns i miljöer med bryn och rikt inslag av lövträd. I norra Sverige förekommer den nordliga rasen *acredula* och i södra Sverige den sydliga rasen *trochilus*.

Arten häckar i ett markbo, mer sällan i ett skålbo i buskage. Lövsångarens föda utgörs av insekter och insektslarver. Dess huvudsakliga häckningstid sträcker sig från maj till juli, beroende på var i landet arten påträffas. Boet byggs av mossor, strån och fjädrar. Arten lägger normalt en kull per år, bestående av 6–7 ägg.

Lövsångaren flyttar till tropiska Afrika. Den sydliga rasen övervintrar i västra Afrika kring Guineabukten medan den nordliga rasen övervintrar i södra och östra Afrika.

Den svenska populationen uppskattas till cirka 12 000 000 par 2025 (Ottosson *et al.* 2025). Arten uppvisar en negativ trend och en minskning med 7–18 % de senaste 20 åren. Minskningen beror till stor del förmodligen på påverkan längs artens flyttvägar och/eller i dess övervintringsområde.

Förekomst i anslutning till planområdet

Lövsångare häckade under fältinventeringen med tre par i och i nära anslutning till DP Gäddviken, arten påträffades inte under inventeringen vid Kvarnholmen. Det finns även allmänna rapporter om permanenta revir i närbelägna Henriksdal, Kvarnholmen och Finnboda. Planområdets lövtradsstråk utgör lämplig häckningsmiljö för arten. Angränsande bostadsområden och parkmarker utgör också lämpliga häcknings- och födosöksplatser.

Antalet häckande par inom eller i direkt anslutning till området bedöms vara tre par.

Förekomst i det omgivande landskapet

Arten förekommer allmänt och spritt i Stockholms län och Nacka kommun. Beståndet i Stockholms län uppskattas till 220 000 par 2025 (Ottosson *et al.* 2025).

Planens inverkan på arten

De tre reviren av lövsångare som noterades under fältinventeringen var till största delen lokaliserade i delar av området som inte avses exploateras. Därför bedöms arten inte påverkas negativt i området även om mängden lämpliga häcknings- och födosöksmiljöer kan påverkas negativt, beroende på utformning av planerad bebyggelse och kvartersmark.

Bedömningen är att åtgärderna kan ha en viss påverkan på arten inom området, men att tillräckliga ytor av lämpliga livsmiljöer kvarstår för att antalet häckande individer i området liksom den lokala populationen inte minskar. KEF (kontinuerlig ekologisk funktion) avseende lämpliga livsmiljöer för lövsångare bedöms kunna upprätthållas.

För att undvika risk att bon och ungar skadas måste avverkning av träd och buskar inom utpekade stråk och livsmiljöer (Figur 5) genomföras utanför artens häckningstid.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 12 av 42

Skata *Pica pica*

Ekologi

Skatan förekommer över större delen av landet i anslutning till odlingsmark och bebyggelse. Arten häckar nästan uteslutande i anslutning till mänsklig bebyggelse i kulturmarker, gärna i områden med öppna buskmarker. Varierande brynmiljöer i parker och trädgårdar i samhällen och tätorter är särskilt omtyckta av arten.

Arten häckar i ett övertäck risbo i träd eller större buskage. Skatan är en utpräglad allätare. Sommartid består födan främst av insekter, larver och mask men även av andra fåglars ägg och ungar. Vintertid äter arten även spillsäd, frön och avfall. Dess huvudsakliga häckningstid sträcker sig från april till juli, beroende på var i landet arten påträffas. Arten lägger en kull per år, bestående av 6–8 ägg.

Skatan är en utpräglad stannfågel.

Den svenska populationen uppskattas till cirka 200 000 par 2025 (Ottosson *et al.* 2025). Arten uppvisar en negativ trend och en minskning med 13 % de senaste 20 åren. Minskningen beror delvis på avverkning av grova eller gamla träd lämpliga för boplats och borttagning av odlingshinder i jordbrukslandskapet.

Förekomst i anslutning till planområdet

Under fältinventeringen påträffades fyra häckningar av arten i området (Figur 11). Det finns även allmänna rapporter om konstaterad häckning vid Henriksdal (1 par). Planområdets grönområden och kvartersmark utgör lämplig födosöksplats för arten. Angränsande bostadsområden och parkmarker utgör också lämpliga födosöksplatser.

Antalet häckande par inom eller i direkt anslutning till området bedöms vara minst fyra par.

Förekomst i det omgivande landskapet

Arten förekommer tämligen allmänt och väl spritt i Stockholms län och Nacka kommun. Beståndet i Stockholms län uppskattas till 11 000 par 2025 (Ottosson *et al.* 2025).

Planens inverkan på arten

Två av de fyra estimerade reviren av skata som noterades under fältinventeringen berörs delvis av DP förmans lokaliserade i delar av området som inte avses exploateras. Inom DP Gäddviken berörs delar av ett revir som i hög grad redan är bebyggt. Ett träd med skatbo bedöms inte beröras av exploateringen. I DP Utblicken och förmansbostaden sker påverkan främst inom revirets södra delar. Uppförandet av nya byggnader medför inte någon påverkan på kända boträd för skata. Mängden lämpliga häcknings- och födosöksmiljöer för skata kvarstår i stor omfattning, artens anpassningsförmåga medför att antalet häckande individer i området liksom den lokala populationen inte minskar. KEF (kontinuerlig ekologisk funktion) avseende lämpliga livsmiljöer för skata bedöms kunna upprätthållas.

Inga kända skatbon bedöms försvinna eller skadas till följd av ett genomförande av detaljplanerna varför förbuden i 4 § 2 p. artskyddsförordningen ej bedöms aktualiseras.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 13 av 42

Stare *Sturnus vulgaris* (VU)

Ekologi

Staren förekommer över större delen av landet. Arten häckar främst i anslutning till odlingsmark eller parker och trädgårdar, framför allt nära större ytor med öppen kortväxt hävdad gräs- och betesmark. Staren föredrar betade gräsmarker då dessa är generellt mer artrika avseende bytesdjur, då främst insekter. Dessa skräms lätt upp av betande djur och blir lättfångade och många bytesdjur lockas också till betesdjurens spillning.

Arten häckar i naturliga håligheter i träd, gamla hackspettsbon eller uppsatta starholkar. Staren föda är en allätare som livnär sig främst på insekter och mask men även spillsäd, frukt och bär. Dess huvudsakliga häckningstid sträcker sig från april till juli, beroende på var i landet arten påträffas. Den lägger normalt en kull per år, bestående av 4–7 ägg.

De skandinaviska stararna övervintrar till största delen på brittiska öarna men enstaka stannar i södra delarna av landet.

Det svenska beståndet uppskattades till cirka 470 000 par år 2025 (Ottosson *et al.* 2025). Den kraftiga minskningen ligger till grund för att arten är nationellt rödlistad som sårbar (VU), vilket den preliminärt kommer fortsätta vara även på 2025 års rödlista. Minskningen beror på en rad faktorer, allt från användning av pesticidanvändning, igenväxning eller allt för intensifierat jordbruk och borttagning av odlingshinder i jordbrukslandskapet, till avverkning av grova eller gamla träd lämpliga som boplats.

Förekomst i anslutning till planområdet

Stare bedöms förekomma i och i nära anslutning till planområdet. Det finns även allmänna rapporter under häckningstid från Henriksdal (ett par). Planområdets lövträdsmiljöer utgör lämplig livsmiljö för arten. Angränsande bostadsområden och parkmarker utgör också lämpliga födosöksplatser.

Antalet häckande par inom eller i direkt anslutning till området bedöms vara ett par.

Förekomst i det omgivande landskapet

År 2025 uppskattades det att populationen i Stockholms län utgjordes av cirka 20 000 par, vilket kan jämföras med uppskattningen 34 000 par 2012 (-41 %) (Ottosson *et al.* 2012, Ottosson *et al.* 2025. Ser man till hela storregionen (Örebro, Västmanlands, Uppsala, Stockholms och Sörmlands län) tycks den regionala populationen varit stabil under perioden 2002–2024 (Martin Green, Svensk fågeltaxering 2025). Det är svårt att uttala sig om trender på lokal nivå, men det finns inget som tyder på att den lokala trenden skulle skilja sig från den regionala trenden.

Planens inverkan på arten

Det revir av stare som konstaterades i samband med inventeringen var helt lokaliserat till delar av planområdet som avses omvandlas till bebyggelse och kvartersmarki. Därför bedöms arten påverkas negativt i området så till vida att mängden lämpliga häcknings- och födosöksmiljöer påverkas negativt, beroende på utformning av planerad bebyggelse och kvartersmark. Arten

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 14 av 42

anpassar sig bra till nya miljöer förutsatt att boträd med lämpliga håligheter kvarstår i närområdet.

Bedömningen är att åtgärderna kommer ha viss negativ påverkan på arten inom området, men att artens anpassningsförmåga och fortsatt tillgång på lämpliga boträd medför att antalet häckande individer i området liksom den lokala populationen inte minskar. KEF (kontinuerlig ekologisk funktion) avseende lämpliga livsmiljöer för stare bedöms kunna upprätthållas.

För att undvika risk att bon och ungar skadas måste avverkning av träd och buskar inom utpekade stråk och livsmiljöer (Figur 5) genomföras utanför artens häckningstid.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 15 av 42

Svartvit flugsnappare *Ficedula hypoleuca* (NT)

Ekologi

Svartvit flugsnappare är en vanligt förekommande häckfågel i hela landet. Arten finns i löv- och blandskogar samt bostadsområden och parkmiljöer.

Den huvudsakliga häckningsperioden sträcker sig från maj till juni. Boet anläggs gärna i håligheter i träd, byggnader eller i holkar. En hane svartvit flugsnappare etablerar revir med flera honor simultant. Konkurrens om boplatser uppstår med talgoxe. Svartvit flugsnappare är en tropikflyttare som lämnar landet under augusti eller september.

Arten är upptagen som *Nära hotad (NT)* i rödlistan 2020 till följd av en negativ populationstrend. Den svenska populationen uppskattas till cirka 1 122 000 par. Populationsstorlek uppvisar dock kraftiga populationssvängar som inte direkt kan kopplas till uppenbara förändringar i klimat eller miljöfaktorer. Detta gör att det finns misstanke om att svängningarna beror på faktorer som påverkar arten utanför Sverige, under flytt eller vinterkvarteren.

Förekomst i anslutning till planområdet

Svartvit flugsnappare bedöms förekomma i och i nära anslutning till planområdet. Det finns även allmänna rapporter under häckningstid från närbelägna Henriksdal. Planområdets parkmark utgör lämplig födosöksplats för arten. Angränsande bostadsområden och parkmarker utgör också lämpliga födosöksplatser.

Antalet häckande par inom eller i direkt anslutning till området bedöms vara fem par.

Förekomst i det omgivande landskapet

Svartvit flugsnappare är en tämligen allmän art i stadsmiljön och arten häckar inte sällan i parker eller i anslutning till bostadsområden. Ur ett regionalt perspektiv är populationen svagt ökande. År 2025 uppskattades det att populationen i Stockholms län utgjordes av cirka 70 000 par, vilket kan jämföras med uppskattningen 60 000 par 2012, vilket är en liten ökning (Ottosson *et al.* 2012, Ottosson *et al.* 2025). Ser man till hela storregionen (Örebro, Västmanlands, Uppsala, Stockholms och Sörmlands län) bedöms populationen som måttligt ökande under perioden 2002–2024 (Martin Green, Svensk fågeltaxering 2025). Det är svårt att uttala sig om trender på lokal nivå, men det finns inget som tyder på att den lokala trenden skulle skilja sig från den regionalt negativa trenden.

Planens inverkan på arten

Av de fem revir av svartvit flugsnappare som konstaterades i samband med fältinventeringen var fyra till största delen lokaliserade till delar av DP Gäddviken och/eller DP Utblicken och förmansbostaden som delvis avses omvandlas till bebyggelse och kvartersmiljö. Därför bedöms arten påverkas negativt i området så till vida att mängden lämpliga häcknings- och födosöksmiljöer minskar. Arten anpassar sig bra till park- och trädgårdsmiljöer och kan därför anses klara en omvandling av naturmiljöerna förutsatt att viss andel lämpliga hålträd kvarstår.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 16 av 42

Bedömningen är att åtgärderna kommer ha påverkan på arten inom området, men att artens anpassningsförmåga medför att antalet häckande individer i området liksom den lokala populationen inte minskar. KEF (kontinuerlig ekologisk funktion) avseende lämpliga livsmiljöer för svartvit flugsnappare bedöms kunna upprätthållas.

För att undvika risk att bon och ungar skadas måste avverkning av träd och buskar inom utpekade stråk och livsmiljöer (Figur 5) genomföras utanför artens häckningstid.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 17 av 42

Sädesärsla *Motacilla alba*

Ekologi

Sädesärlan förekommer över hela Sverige. Arten häckar i öppna eller halvöppna miljöer, gärna i anslutning till städer, odlingsmark eller kuster och sjöar.

Arten kan lägga sitt bo i många olika typer av miljöer, allt från tak och skjul till andra fåglars övergivna bo. Sädesärlans främsta föda utgörs av insekter, en betydande del tvåvingar. Dess huvudsakliga häckningstid sträcker sig från april till juli, beroende på var i landet arten påträffas. Arten lägger 1–2 kullar per år, vardera bestående av 5–6 ägg.

Sädesärlan flyttar vintertid mot sydväst och övervintrar relativt kustnära i ett stort område mellan Tyskland och Östafrika.

Den svenska populationen uppskattas till cirka 291 000 par och uppvisar en tydlig negativ trend och en minskning med 26 % de senaste 20 åren. Minskningen beror på en rad faktorer, allt från utdikning av våtmarker och borttagning av odlingshinder i jordbrukslandskapet till påverkan längs artens flyttvägar och/eller i dess övervintringsområde.

Förekomst i anslutning till planområdet

Sädesärsla förekommer i och i nära anslutning till detaljplaneområdena. Det finns även allmänna rapporter under häckningstid från närbelägna Finnroda. Detaljplaneområdenas naturmiljöer utgör lämpliga födosöksplatser och häckningsmiljöer för arten. Angränsande bostadsområden och parkmarker utgör också lämpliga födosöksplatser.

Antalet häckande par inom eller i direkt anslutning till detaljplaneområdena bedöms vara minst 3 par.

Förekomst i det omgivande landskapet

Arten förekommer tämligen allmänt och väl spridd i Stockholms län och Nacka kommun. Beståndet i Stockholms län uppskattas till 19 000 par.

Planens inverkan på arten

Två av de tre estimerade reviren av sädesärsla som konstaterades i samband med fältinventeringen är i hög omfattning lokaliserade till delar av DP Gäddviken och/eller DP Utblicken och Förmansbostaden som avses omvandlas till bebyggelse och parkmark (Figur 12). Därför bedöms arten kunna påverkas negativt i området så till vida att mängden lämpliga häcknings- och födosöksmiljöer delvis minskar. Arten anpassar sig bra till diverse park- och trädgårds samt kvartersmiljöer och kan därför anses klara en omvandling av naturmiljöerna. Stora delar av reviret inom DP Gäddviken utgörs redan idag av bebyggt mark.

Bedömningen är att åtgärderna kan ha viss påverkan på arten inom området, men att artens anpassningsförmåga medför att antalet häckande individer i området liksom den lokala populationen inte minskar. KEF (kontinuerlig ekologisk funktion) avseende lämpliga livsmiljöer för sädesärsla bedöms kunna upprätthållas.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 18 av 42

För att undvika risk att bon och ungar skadas måste avverkning av träd och buskar inom utpekade stråk och livsmiljöer (Figur 5) genomföras utanför artens häckningstid.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 19 av 42

Ärtsångare *Curruca curruca* (NT)

Ekologi

Ärtsångaren förekommer över hela landet. Arten häckar främst i skogsbryn och halvöppna buskmarker men även på yngre hyggesmark. Ärtsångaren häckar numera också i stor omfattning i tätorternas parker och trädgårdar.

Arten häckar i täta snår, häckar och buskage. Ärtsångarens livnär sig främst på insekter och insektslarver men även på bär. Dess huvudsakliga häckningstid sträcker sig från maj till juli, beroende på var i landet arten påträffas. Arten lägger en kull per år, bestående av 5–6 ägg.

Ärtsångaren flyttar genom östra Europa till dess övervintringsområde i Etiopien och Sudan.

Populationen i Sverige uppskattades till 200 000 par 2025 (Ottosson *et al.* 2025). På nationell nivå har arten minskat med uppskattningsvis 20 % sedan 2012 med en svag ökning senaste åren. Ärtsångare bedöms som Nära hotad (NT) enligt 2020 års rödlista samt preliminärt samma rödlistekategori för 2025 års rödlista. Minskningen kan bero på en rad faktorer. Framför allt handlar det om påverkan längs artens flyttvägar och/eller i dess övervintringsområde, men även omfattande röjning och avverkning kan påverka ärtsångaren negativt.

Förekomst i anslutning till planområdet

Ärtsångare bedöms förekomma i och i nära anslutning till planområdet. Under inventeringarna estimerades två revir av ärtsångare dels i norra delen, dels i sydvästra delen av DP Gäddviken. Det finns även allmänna rapporter under häckningstid från närbelägna Henriksdal. Planområdets naturmark utgör lämplig födosöksplats och häckningsplats för arten. Angränsande bostadsområden och parkmarker utgör också lämpliga födosöksplatser.

Antalet häckande par inom eller i direkt anslutning till området bedöms vara 2–3 par.

Förekomst i det omgivande landskapet

Ärtsångare är en relativt vanlig fågel i stadsmiljön och kan häcka i såväl trädgårdar som parker och andra områden med buskar och bryn. År 2025 uppskattades det att populationen i Stockholms län utgjordes av cirka 9500 par, vilket kan jämföras med uppskattningen 9000 par 2012 (Ottosson *et al.* 2012, Ottosson *et al.* 2025). Ser man till hela storregionen (Örebro, Västmanlands, Uppsala, Stockholms och Sörmlands län) ses en måttlig minskning under perioden 2002–2024 (Martin Green, Svensk fågeltaxering 2025). Det är svårt att uttala sig om trender på lokal nivå, men det finns inget som tyder på att den lokala trenden skulle skilja sig från den regionala trenden.

Planens inverkan på arten

De två revir av ärtsångare som konstaterades i samband med fältinventeringen var till största delen inte lokaliserade till delar av planområdet som avses omvandlas till bebyggelse och parkmark. Det södra reviret påverkas till viss grad av ny bebyggelse, men mängden lämpliga födosöksmiljöer och häckningsmiljöer bedöms kvarstå i tillräckligt hög grad för att även fortsättningsvis kunna hysa ett revir.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 20 av 42

Bedömningen är att åtgärderna kan ha en viss påverkan på arten inom området, men att artens anpassningsförmåga och andelen kvarvarande naturmark medför att antalet häckande individer i området liksom den lokala populationen inte minskar. KEF (kontinuerlig ekologisk funktion) avseende lämpliga livsmiljöer för ärtsångare bedöms kunna upprätthållas.

För att undvika risk att bon och ungar skadas måste avverkning av träd och buskar inom utpekade stråk och livsmiljöer (Figur 5) genomföras utanför artens häckningstid.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 21 av 42

5 LAGRUM, SKYDD OCH NATURVÅRDSKATEGORI

5.1 Artskyddsförordningen och skyddet av fåglar

Samtliga i Sverige vilt förekommande fåglar är fridlysta enligt 4 § ASF. Förordning om ändring i artskyddsförordningen (Fm 2022:5) lyder som följande:

4 § Det är förbjudet att

1. avsiktligt fånga eller döda vilda fåglar,
2. avsiktligt förstöra eller skada vilda fåglars bon eller ägg eller bortföra sådana fåglars bon,
3. samla in vilda fåglars ägg, även om de är tomma, och
4. avsiktligt störa vilda fåglar, särskilt under deras häcknings- och uppfödningssperiod, om inte störningen saknar betydelse för att:
 - a. bibehålla populationen av fågelarten på en tillfredsställande nivå, särskilt utifrån ekologiska, vetenskapliga och kulturella behov, eller
 - b. återupprätta populationen till den nivån.

Förbudet gäller inte jakt efter fåglar. I fråga om sådan jakt finns bestämmelser med motsvarande innebörd i jaktlagen (1987:259) och jaktförordningen (1987:905).

5.2 Begrepp

Avsiktlighet

Punkt 1, 2 och 4 av 4 § ASF definierar åverkan som sker med avsikt. Enligt förordningsmotivet till ändringen i artskyddsförordningen innebär detta att:

“Om syftet är ett annat än att förstöra, skada eller bortföra bör dock förbuden enligt artikel 5b i fågeldirektivet [motsvarar punkt 2 och 4 av 4 § artskyddsförordningen, anmärkning Väg & Miljö] gälla enbart i den utsträckning detta är nödvändigt för att i den mening som avses i artikel 2 i samma direktiv bibehålla eller återupprätta populationen av dessa arter på en nivå som svarar särskilt mot ekologiska, vetenskapliga och kulturella behov, med hänsyn till ekonomiska krav och rekreationsbehov.”

Enligt Skogsstyrelsen och Naturvårdsverkets *Gemensamma riktlinjer för handläggning av artskyddsärenden i skogsbruket* framkommer att:

”om tillräckliga förebyggande åtgärder har genomförts så att påverkan på arten blir obetydlig, bör det anses att den typiskt sett förutsebara konsekvensen av handlandet inte längre är att en fridlyst individ fångas, dödas eller störs. Åtgärden är därmed inte längre att anse som avsiktlig i artskyddsförordningens mening.”

Väg & Miljö tolkar detta som att avsiktlighetsrekvisitet i 4 § 4 p. ASF även i kommunala planprocesser uppfylls om verksamhetsutövaren uppvisar en likgiltighet inför en känd negativ påverkan av arternas population på lokal, regional eller nationell nivå. Genom att följa skadelindringshierarkin är det möjligt att visa att syftet inte har varit att påverka skyddade arter avsiktligt eller oavsiktligt.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 22 av 42

Avsiktligt döda fåglar och avsiktligt förstöra eller skada bon eller ägg

Förbuden i 4 § 1 & 2 p. ASF ska, med anledning av , från och med detta datum tolkas så att det inte längre är möjligt att tillämpa någon form av kvalifikationsgräns baserad på påverkan på populationen.

Denna tolkning innebär en förändring i förhållande till tidigare svensk praxis, enligt vilken förbuden i punkterna 1 och 2 - liksom förbudet i punkt 4 - endast aktualiserades om en åtgärd bedömdes medföra att en fågelarts population inte kunde bibehållas på en tillfredsställande nivå, eller om möjligheten att återupprätta en sådan nivå försvårades.

Efter EU-domstolens avgörande är det således inte längre aktuellt att tillåta dödande av fågelungar eller förstörande av fågelbon med hänvisning till exempelvis planerad skogsavverkning. Förbuden gäller oberoende av om de berörda arternas populationer kan anses befinna sig på en tillfredsställande nivå eller inte. I praktiken innebär detta att avverkning eller exploatering av skog, buskar eller annan miljö där fåglar kan antas ha sina bon, ägg eller ungar, är förbjudet under häckningstid. Förbudet hanteras därför lämpligast genom skyddsåtgärder som säkerställer att skador på bon eller dödande av fåglar ej får uppkomma.

Vidare kan förbudet mot att förstöra eller skada bon enligt första stycket 4 § 2 p. ASF aktualiseras även utanför fåglars häcknings- och uppfödningstider. Detta följer av praxis som fastställer att vissa bon omfattas av skydd även när de inte används, under förutsättning att det finns skäl att anta att bona kan komma att återanvändas. Generellt kan antas att detta gäller bland annat för många rovfåglar och ugglor som häckar i stora risbon samt för vissa hålhäckande fåglar.

Tillfredsställande nivå hos populationen

Förbuden i 4 § 4 p. ASF utlöses endast om en exploatering leder till en så omfattande störning att en fågelarts population inte kan bibehållas på en tillfredsställande nivå eller om återupprättandet av sådan nivå försvåras. Enligt Skogsstyrelsen och Naturvårdsverkets *Gemensamma riktlinjer för handläggning av artskyddsärenden i skogsbruket* menas med tillfredsställande nivå:

"En nivå som innebär att en fågelart långsiktigt kan finnas kvar inom sitt naturliga utbredningsområde."

Definition av kontinuerlig ekologisk funktion, KEF

Bedömning av påverkan på livsmiljöer (4 § 4 p. ASF) utgår från möjligheter att bibehålla kontinuerlig ekologisk funktion (KEF). Definitionen av KEF i Naturvårdsverkets handbok för artskydd lyder:

"Den ekologiska funktion en livsmiljö normalt ständigt tillhandahåller åt en art, till exempel som skydd eller födosökningsplats".

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddeviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 23 av 42

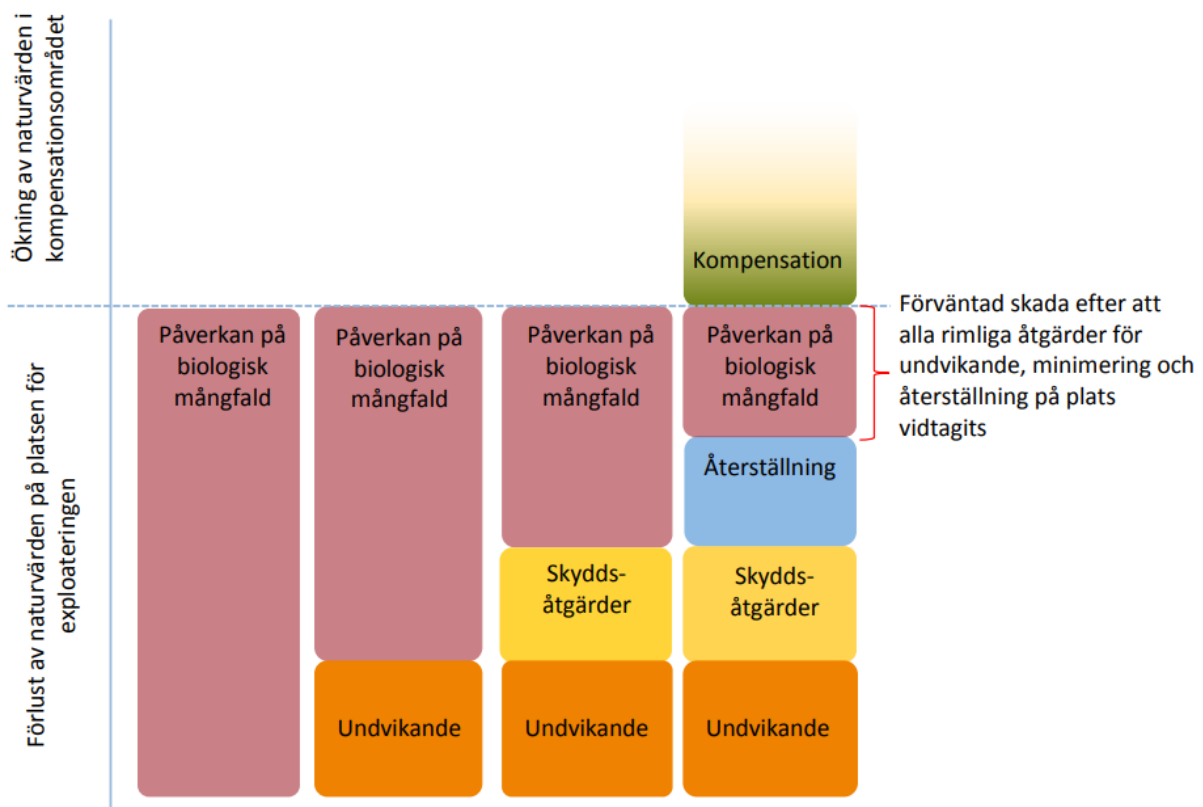
5.3 Skadelindringshierarkin

Den övergripande principen för naturhänsyn i planerings- och exploateringsprojekt är att skador på naturmiljön och på arter i första hand ska undvikas och minimeras. Denna princip är inbyggd i miljöbalken (2 kap. 6 § lokaliseringsprincipen) och beskrivs i Naturvårdsverkets vägledning om ekologisk kompensation (2016). För att undvika skada på naturmiljö och arter har Naturvårdsverket tagit fram processen som benämns skadelindringshierarkin (Figur 5).

Skadelindringshierarkin består av tre viktiga steg:

1. **Undvikande av skada:** Planeringen ska fokusera på att undvika skador genom lämplig lokalisering.
2. **Minimering av oundviklig skada:** Efter att ha undvikit skador som kan undvikas, ska eventuell oundviklig skada minimeras genom olika skadebegränsande åtgärder.
3. **Återställning av skada:** Om skada inte kan undvikas eller minimeras, ska åtgärder vidtas för att återställa den drabbade miljön.

Ekologisk kompensation bör endast övervägas efter att rimlig hänsyn tagits för att undvika, minimera och återställa negativa effekter. Kompensationsåtgärder blir i praktiken tidigast aktuella i dispensskedet.

Figur 5. Skadelindringshierarkin innebär att alla rimliga åtgärder för att undvika och minimera påverkan från en exploatering ska vidtas innan behovet av kompensation fastställs. Figuren är hämtad från Naturvårdsverkets vägledning om ekologisk kompensation (2016).

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddeviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 24 av 42

5.4 Skyddsåtgärder

Att undvika skada görs ofta genom att inte exploatera områden som skulle leda till att förbuden i ASF utlöses. Detta är ett arbete som görs inom processen för utformandet av detaljplanen, ofta till följd av vad som framkommer under en inventering och/eller artskyddsutredning.

För att förbuden i 4 § ASF inte ska utlösas krävs ibland skyddsåtgärder. Dessa utgår från skadelindringshierarkins tre steg: undvika, minimera, återställa. Skyddsåtgärder kan krävas för att minimera skada till exempel för att undvika skador på fåglars bon, ägg och ungar, och därmed undvika att förbuden i 4 § 1 & 2 p. ASF utlöses.

Skyddsåtgärder kan även syfta till att undvika direkt eller indirekt störning som är förbjudna enligt 4 § 4 p. ASF. Bland annat för att säkerställa att kontinuerlig ekologisk funktion (se 3.3.2 Definition av *kontinuerlig ekologisk funktion, KEF*) upprätthålls. Även andra skyddsåtgärder till exempel återställning av miljön efter skada kan behövas för att KEF ska kunna upprätthållas och att inte förbuden i 4 § punkt 4 utlöses.

5.5 Definition av prioriterade fågelarter

Prioriterade fågelarter är arter som ska prioriteras i artskyddsarbetet, detta framgår bland annat av förordningsmotivet (Fm 2022:5) till ändringen i 4 § ASF. I begreppet ingår bland annat rödlistade arter, hotade arter, arter upptagna i fågeldirektivets bilaga 1, arter med konstaterad negativ populationstrend och arter prioriterade i skogsvårdslagen. Prioriterade arter är främst relevanta vid tillämpningen av förbuden i 4 § 4 p. ASF.

Rödlistade arter

Rödlistade arter är arter som enligt den internationella naturvårdsunionens (IUCN) kriterier inte bedöms ha långsiktigt livskraftig population i Sverige utan löper risk att försvinna från landet. Svenska arter utvärderas av Artdatabanken och listas i Rödlistade Arter i Sverige, där en ny lista ges ut var femte år. Den senaste rödlistan är ifrån 2020, vilken använts som underlag i denna utredning. Arterna som ingår anges i sex olika kategorier:

RE	Nationellt utdöd
CR	Akut hotad
EN	Starkt hotad
VU	Sårbar
NT	Nära hotad
DD	Kunskapsbrist.

Hotade arter

Hotade arter är arter som rödlistats i någon av kategorierna akut hotad (CR), starkt hotad (EN) och sårbar (VU) enligt Rödlistade Arter i Sverige 2020.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddeviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 25 av 42

Fågeldirektivets bilaga 1

Arter som är upptagna i fågeldirektivets bilaga 1 ska visas särskilt hänsyn inom Europeiska unionen. Av Sveriges ca 350 fågelarter är 67 listade i direktivets bilaga 1. Det innebär att särskilda skyddsområden (Special Protection Areas, SPA) där dessa fåglar häckar ska pekas ut och ingå i Natura 2000-nätverket. Även fåglar som regelbundet rastar i betydande antal ingår i denna bilaga.

Negativ populationstrend

Arter som på lång eller kort sikt uppvisat en påtagligt negativ populationsutveckling kan enligt förordningsmotivet (Fm 2022:5) till ändringar i ASF anses prioriterade. Bedömningen kan exempelvis göras utifrån Svensk fågeltaxering vid Lunds universitet eller SLU Artdatabanken. I denna utredning har vi utgått från följande sammanställningar:

- Sammanställningen av standarddrutterna utgiven av Svensk Fågeltaxering för perioden 1998–2024 på nationell nivå.
- Sammanställningen av standarddrutterna utgiven av Svensk Fågeltaxering för perioden 2002–2024 för storregionen Örebro, Västmanlands, Uppsala, Stockholms och Södermanlands län.
- Minskningstakt som anges i SLU Artdatabankens rödlistebedömning.
- Kunskapssammanställningen Fåglarna i Sverige – Antal och förekomst, 2:a upplagan, 2025. Utgiven av BirdLife Sverige i samarbete med Svensk fågeltaxering.
- Kunskapssammanställningen Fåglarna i Sverige – Antal och förekomst, 1:a upplagan, 2012. Utgiven av BirdLife Sverige i samarbete med Svensk fågeltaxering.

I de situationer där ovanstående källor skiljer sig har försiktighetsprincipen beaktats och den källa som pekar på störst populationsminskning har anammats.

Prioriterade arter i Skogsvårdslagstiftningen

I 7 kap. 19 § i Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd till Skogsvårdslagen (SKSFS 2011:7) framgår det att hänsyn ska visas vissa fågelarter. Där anges det att skador till följd av skogsbruksåtgärder ska förhindras eller begränsas i livsmiljöer där det förekommer prioriterade fågelarter. Detsamma gäller även för strukturer vilka nyttjas av prioriterade fågelarter. Dessa arter finns listade i bilaga 4 till de allmänna råden, samt i bilaga 4 till Skogsvårdslagstiftningen. Här ingår det också arter som är markerade med N och n i bilaga 1 till artskyddsförordningen (2007:845) eller som betecknas som akut hotade, starkt hotade, sårbara eller nära hotade. Väg & Miljö bedömer att dessa arter är relevanta att beakta när värdefulla skogsmiljöer riskerar att exploateras.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddeviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 26 av 42

6 PÅVERKAN AV DETALJPLAN GÄDDVIKEN

Nedan följer en redovisning av Gäddvikens detaljplan och dess risk att utlösa förbuden i 4 § ASF. Utifrån områdets karaktär, de planerade åtgärderna och de bedömda arternas ekologi bedöms förbuden i 4 § 1, 2 & 4 p. ASF vara relevanta i ärendet. Detaljplanen för Gäddviken planeras inom ett område som i dagsläget består i huvudsak av byggnader och hårdgjorda ytor. Det finns dock inslag av naturmark spritt inom området.

6.1 Risk att döda individer

Vid avverkning av träd och buskar inom utpekade livsmiljöer 5, 8, 10, 17 och 19, föreligger risk för att individer av fåglar, i synnerhet fågelungar, dödas (Figur 5). Detta eftersom många fågelarter i hög omfattning placerar sina bon i dessa miljöer. Denna risk gäller ett stort antal av de arter som häckar inom detaljplaneområdet. För enstaka arter kan förbud även utlösas vid rivning av byggnader på vilka fåglar häckar. Denna risk gäller ett fåtal av de arter som häckar inom detaljplaneområdet, bland annat fiskmås och sädesärta. Väg & Miljö gör bedömningen att risken kan hanteras genom skyddsåtgärd gällande hänsyn till arternas häckningsperiod (se 8.3.1).

6.2 Risk att förstöra eller skada vilda fåglars bon eller ägg

Liksom ovanstående förbud råder risk att man vid ett genomförande av detaljplanen förstöra eller skada vilda fåglars bon eller ägg uppstår vid avverkning av träd och buskar, framför allt inom utpekade livsmiljöer 5, 8, 10, 17 och 19 (Figur 5). För enstaka arter kan förbud även utlösas vid rivning av byggnader på vilka fåglar häckar. Väg & Miljö gör bedömningen att risken i hög grad kan hanteras skyddsåtgärd gällande hänsyn till arternas häckningsperiod (se 8.3.1).

För enstaka arter som återanvänder bon, framför allt kråka och skata, riskerar förbud att utlösas även utanför häckningstid. Detta beror på att arterna i hög grad återanvänder sina bon år efter år. Det är därför nödvändigt att befintliga träd med stora risbon undantas exploatering, bland annat träd 1, 3 och 9 (förutsatt att bon ännu finns kvar i dessa träd) (Figur 4).

6.3 Risk att avsiktligt störa vilda fåglar

Störning av vilda fåglar kan uppstå i olika skeden av detaljplaneprocessen. Den störning som riskerar få störst risk för områdets fåglar är en försämring av livsmiljön genom att befintliga födosöks eller häckningsmiljöer försämrats eller försvinner, detta gäller främst de utpekade livsmiljöerna 8, 17 och 19 (Figur 5). De största sammanhängande livsmiljöerna förblir dock intakta.

Det finns även en risk att utbyggnad av tidigare obebyggda ytor kommer medföra ökade störning under häckningstid till följd av ökad mänsklig närvaro.

Väg & Miljö gör bedömningen att det ianspråktagande av naturmark som görs inom ramarna för DP Gäddviken ej är av sådan grad att KEF ej kan upprätthållas och att det ej försvårar återupprättande av arternas populationer till tillfredställande nivåer.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 27 av 42

7 PÅVERKAN AV DETALJPLAN UTBLICKEN OCH FÖRMANSBOSTADEN

Nedan följer en redovisning av detaljplan Utblicken och Förmansbostaden och dess risk att utlösa förbuden i 4 § ASF. Utifrån områdets karaktär, de planerade åtgärderna och de bedömda arternas ekologi bedöms förbuden i 4 § 1, 2 & 4 p. ASF vara relevanta i ärendet. Detaljplanen för Utblicken och Förmansbostaden planeras inom ett område som i dagsläget består i huvudsak av byggnader och hårdgjorda ytor. Det finns dock inslag av naturmark spritt inom området.

7.1 Risk att döda individer

Vid avverkning av träd och buskar, främst inom utpekade livsmiljöer 2, 3, 4, 9 och 11 (Figur 5) föreligger risk för att individer av fåglar, i synnerhet fågelungar, dödas. Detta eftersom många fågelarter i hög omfattning placerar sina bon i dessa miljöer. Denna risk gäller ett stort antal av dem arter som häckar inom detaljplaneområdet. För enstaka arter kan förbud även utlösas vid rivning av byggnader på vilka fåglar häckar. Denna risk gäller ett stort antal av dem arter som häckar inom detaljplaneområdet. Väg & Miljö gör bedömningen att risken kan hanteras skyddsåtgärd gällande hänsyn till arternas häckningsperiod (se 8.3.1).

7.2 Risk att förstöra eller skada vilda fåglars bon eller ägg

Liksom ovanstående förbud råder risk att man vid ett genomförande av detaljplanen förstöra eller skada vilda fåglars bon eller ägg uppstår vid avverkning av träd och buskar, framför allt inom utpekade livsmiljöer 2, 3, 4, 9 och 11 (Figur 5). För enstaka arter kan förbud även utlösas vid rivning av byggnader på vilka fåglar häckar. Väg & Miljö gör bedömningen att risken i hög grad kan hanteras skyddsåtgärd gällande hänsyn till arternas häckningsperiod (se 8.3.1).

För enstaka arter som återanvänder bon, framför allt kråka och skata, riskerar förbud att utlösas även utanför häckningstid. Detta beror på att arterna i hög grad återanvänder sina bon år efter år. Det är därför nödvändigt att befintliga träd med stora risbon undantas exploatering, bland annat träd 2 (förutsatt att bo ännu finns kvar i detta träd) (Figur 4).

7.3 Risk att avsiktligt störa vilda fåglar

Störning av vilda fåglar kan uppstå i olika skeden av detaljplaneprocessen. Den störning som riskerar få störst risk för områdets fåglar är en försämring av livsmiljön genom att befintliga födosöks eller häckningsmiljöer försämras eller försvinner, detta gäller främst de utpekade livsmiljöerna 2, 3, 4, 9 och 11 (Figur 5). De största sammanhängande livsmiljöerna förblir dock intakta.

Det finns även en risk att utbyggnad av tidigare obebyggda ytor kommer medföra ökade störning under häckningstid till följd av ökad mänsklig närvaro.

Väg & Miljö gör bedömningen att det ianspråkstagande av naturmark som görs inom ramarna för DP Utblicken och Förmansbostaden ej är av sådan grad att KEF ej kan upprätthållas och att det ej försvårar återupprättande av arternas populationer till tillfredställande nivåer.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 28 av 42

8 ÖVERGRIPANDE BEDÖMNING OM PÅVERKAN

8.1 Påverkan uppstår ej till den grad att 4 § utlöses

För samtliga arter som ej häckar i området och därtill inte omfattas av kriterier för prioriterade arter uppstår ingen påverkan som riskerar utlösa förbuden i 4 § ASF. Arterna kan i varierande grad påverkas svagt negativt till följd av tillfällig störning under byggprocesserna, dock ej till den grad att deras lokala, regionala eller nationella populationsnivåer försämrats, eller att återupprättandet av tillfredsställande populationsnivåer försvåras. Inte heller på sådant vis att bon, ägg eller ungar riskerar skadas eller dödas.

8.3 Påverkan riskerar uppstå men förbuden i 4 § hanteras med skyddsåtgärder

För tio av de bedömda fågelarterna bedöms påverkan av exploateringarna uppstå i den grad att skyddsåtgärder är aktuella för att undvika att förbuden i 4 § ASF. Dessa arter är:

- Björktrast
- Fiskmåås
- Grönfink
- Kråka
- Lövsångare
- Skata
- Stare
- Svartvit flugsnappare
- Sadesärila
- Ärtsångare

Även övriga, ej bedömda arter, som häckar i området omfattas av förbuden i 4 § 1 & 2 p. ASF. Projektets påverkan på dessa bedöms, liksom arterna ovan, kunna lindras genom de skyddsåtgärder som presenteras i avsnitt 8.3.1 Nödvändiga skyddsåtgärder.

8.3.1 Nödvändiga skyddsåtgärder

Eftersom fågelinventeringar i de flesta fall bara ger en ögonblicksbild av ett områdes fågelfauna bedöms skyddsåtgärder i hög utsträckning ge bäst effekt om dessa utformas generellt för områden och/eller under perioder där påverkan av fåglar kan tänkas bli som störst. I detta fall föreslås följande generella skyddsåtgärd:

- Undvik arbete som riskerar medföra skador på fåglars bon, ägg eller ungar, eller som kan leda till att häckning störs eller avbryts, under den huvudsakliga häckperioden för fåglar, det vill säga under perioden 15 mars – 15 augusti.

Skyddsåtgärden ovan avser framför allt avverkning och röjning av träd eller buskar i utpekade livsmiljöer och stråk (Figur 4), samt eventuell rivning av byggnader där fåglar kan häcka på tak. Implementering av ovanstående skyddsåtgärd bedöms nödvändig för att undvika konflikt med

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddeviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 29 av 42

aktuella bestämmelserna efter EU-domstolens dom den 1 augusti 2025 i mål C-784/23 (Voore Mets).

För att undvika konflikt mot förbuden i 4 § p.1 och 2 ASF är det därtill nödvändigt att skydda bon som med stor sannolik kan antas återanvändas. Därför föreslår följande skyddsåtgärd:

- Befintliga träd med stora risbon undantas och bevaras vid exploatering. Detta gäller bland annat träd 1, 2, 3 och 9 (förutsatt att sådana bon ännu finns kvar i dessa träd) (Figur 3)

8.4 Förbud i 4 § utlöses kan ej hanteras med skyddsåtgärder

Inte för någon art riskerar förbuden enligt 4 § 1, 2 & 4 p. ASF att utlösas, förutsatt att ovanstående skyddsåtgärder implementeras vid ett genomförande av detaljplanerna.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 30 av 42

9 SLUTGILTIG BEDÖMNING OCH REKOMMENDATIONER

I sammanfattning görs följande bedömning:

- Förutsatt att skyddsåtgärderna i 8.3.1 implementeras kan DP Gäddviken samt DP Utblicken och Förmansbostaden genomföras utan att hamna i konflikt med bestämmelserna i 4 § artskyddsförordningen.
- För att ytterligare minska påverkan på områdets fågelarter kan följande frivilliga hänsynsåtgärder implementeras:
 - Undvika att ta mer naturmark med skog och buskar i anspråk än vad som är nödvändigt för ett genomförande av detaljplanerna.
 - Bevara i möjligaste mån träd och strukturer som kan utgöra födosöks- och boplatser för fåglar. Exempelvis äldre träd, täta buskage, träd med håligheter, stående döda träd eller högstubbar, bärande träd eller buskar.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 31 av 42

10 REFERENSER

ArtDatabanken, 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. ArtDatabanken SLU, Uppsala.

Artportalen, 2022. Sökning med polygon inom området efter tidigare observerade fåglar. Sökperiod 2000-01-01 till 2023-01-02. <http://www.artportalen.se>.

Artskyddsförordningen, 2007:845.

Birdlife Sverige 2023. Sveriges fåglar 2023. Hur går det för Sveriges fåglar med särskilt fokus på läget i sjöar och vattendrag?

Calluna AB, 2020. Naturvärdesinventering (NVI) med trädinmätning vid Gäddviken (Nacka kommun) inför planarbetet för byggnadsprojektet Gäddviken.

EU domstol, målsärende C-473/19 och C-474/19 (Härrydamö)

Green, M., Haas, F. & Lindström, A. 2022. Övervakning av fåglarnas populationsutveckling. Årsrapport för 2022. Rapport, Biologiska institutionen, Lunds universitet.

Ottosson, U., Ottvall, R., Green, M., Gustafsson, R., Haas, F., Niklas, H., Lindström, Å., Nilsson, L., Mikael, S., Svensson, S., & Tjernberg, M., 2012. Fåglarna i Sverige: antal och förekomst. SOF, Halmstad.

Naturvårdsverket, 2012. Undersökningstyp: Fåglar, revirkartering, generell metod. 2012-06-21

Naturvårdsverket, 2009. Handbok för artskyddsförordningen, Del 1 - Fridlysning och dispenser.

Ottosson, U., Ottvall, R., Green, M., Gustafsson, R., Haas, F., Niklas, H., Lindström, Å., Nilsson, L., Mikael, S., Svensson, S., & Tjernberg, M., 2012. Fåglarna i Sverige: antal och förekomst. SOF, Halmstad.

Pro Natura, 2022, Komplettering av naturvärdesinventering vid Finnberget, Nacka kommun

Regeringskansliet, 2022. Förordningsmotiv (Fm 2022:5) om ändring i artskyddsförordningen (2007:845)

Svensson, S., Svensson, M. & Tjernberg, M. 1999. Svensk fågelatlas.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 32 av 42

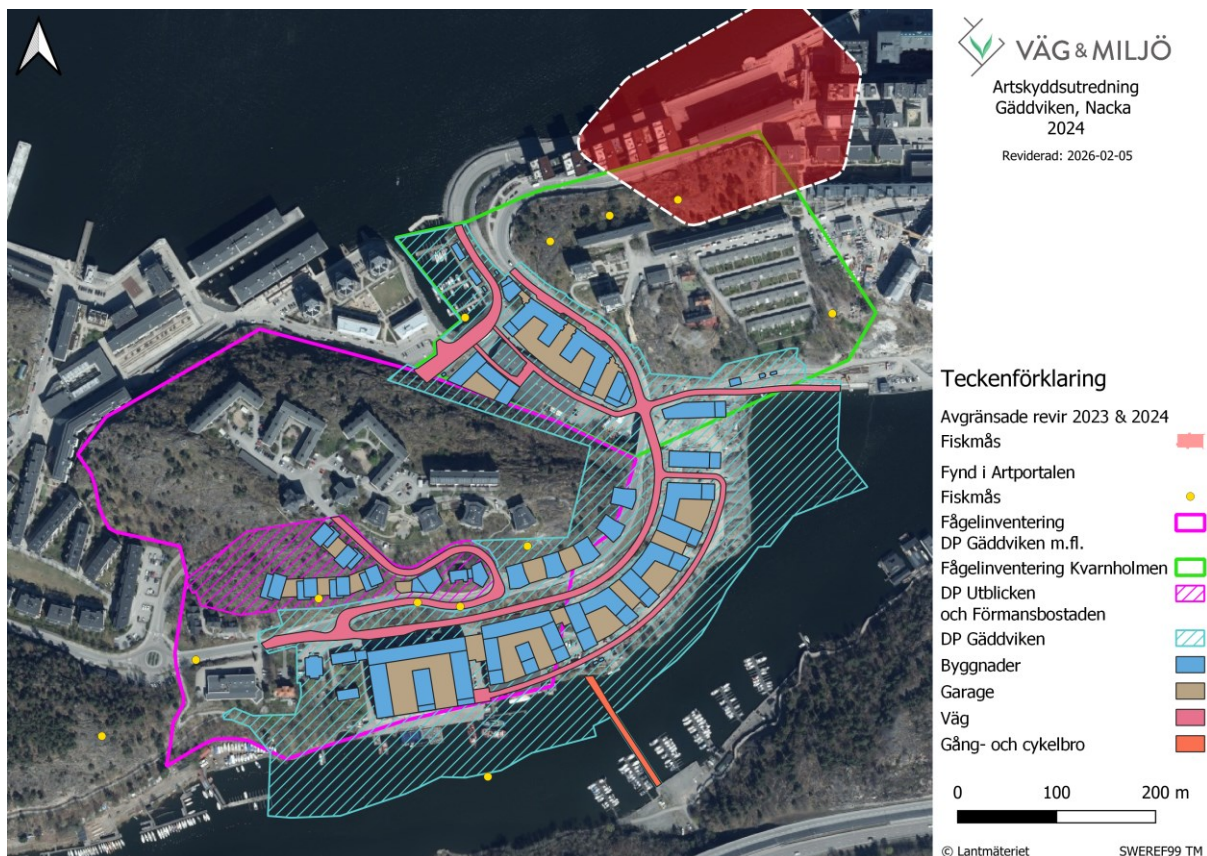
BILAGA 1 FYND OCH ESTIMERADE REVIR AV PRIORITERADE FÅGELARTER

Nedan visas fyndplatser och estimerade revir för de prioriterade arter som påträffats inom ramarna för fågelinventeringen 2023 och 2024. Observera att arternas revirgränser är ungefärliga och kan variera i antal och utsträckning från år till år. För vissa av de prioriterade arterna har inga revir estimerats.

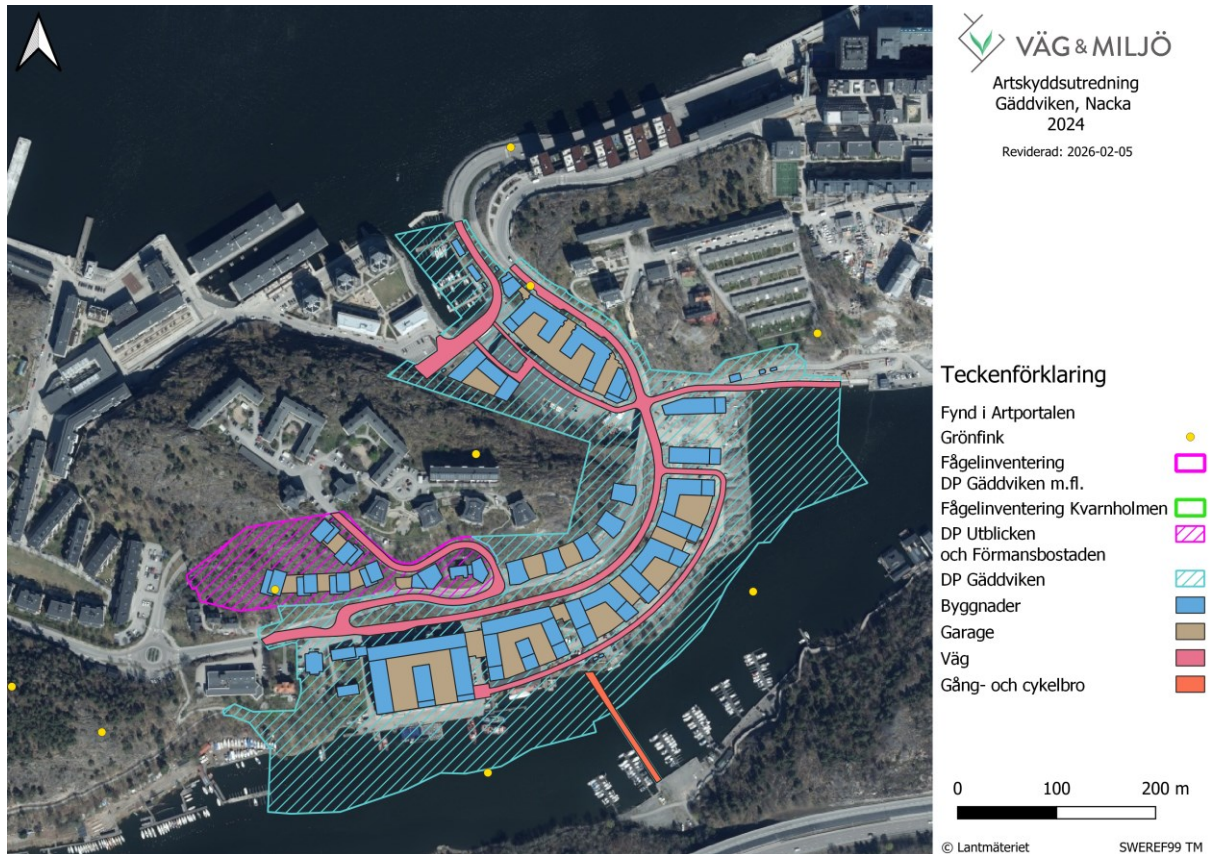
Figur 6. Estimerade revir och fynd av björktrast.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 33 av 42

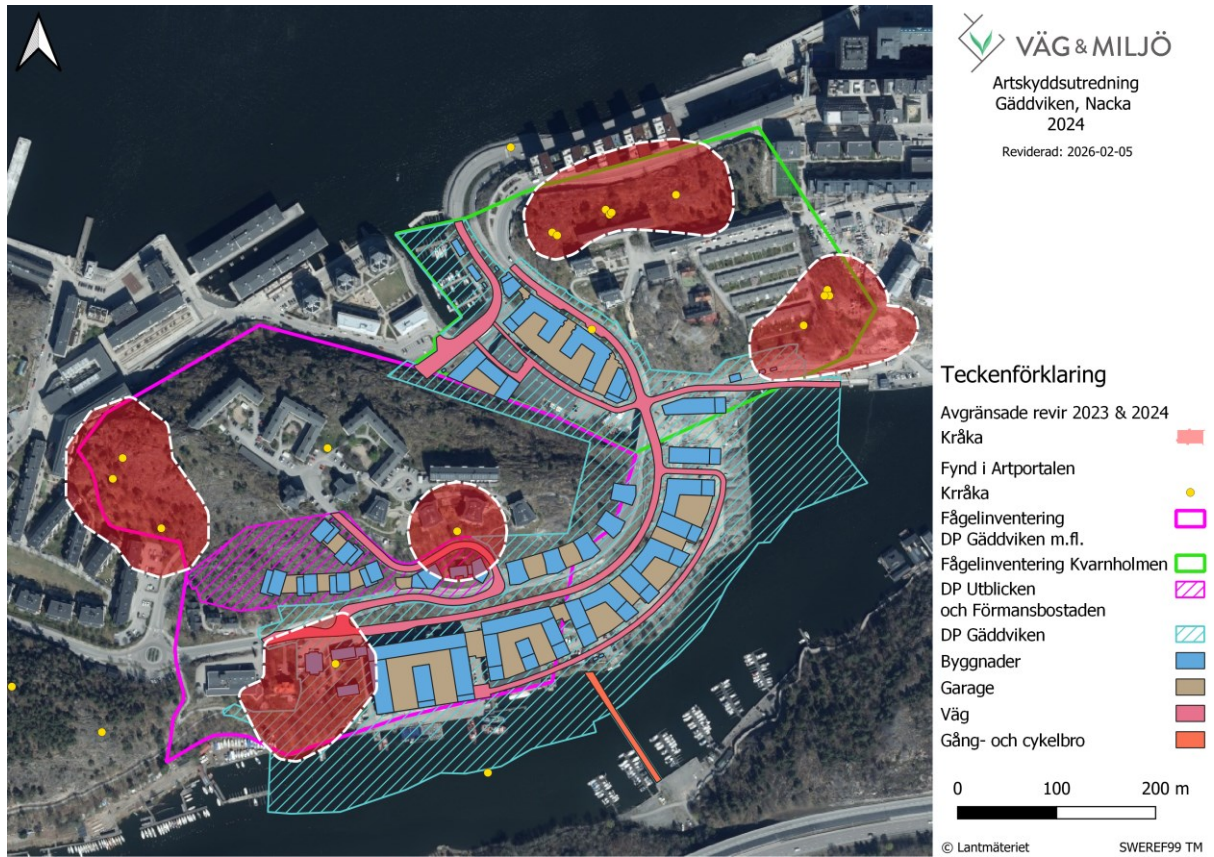
Figur 7. Estimerade revir och fynd av fiskmå.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 34 av 42

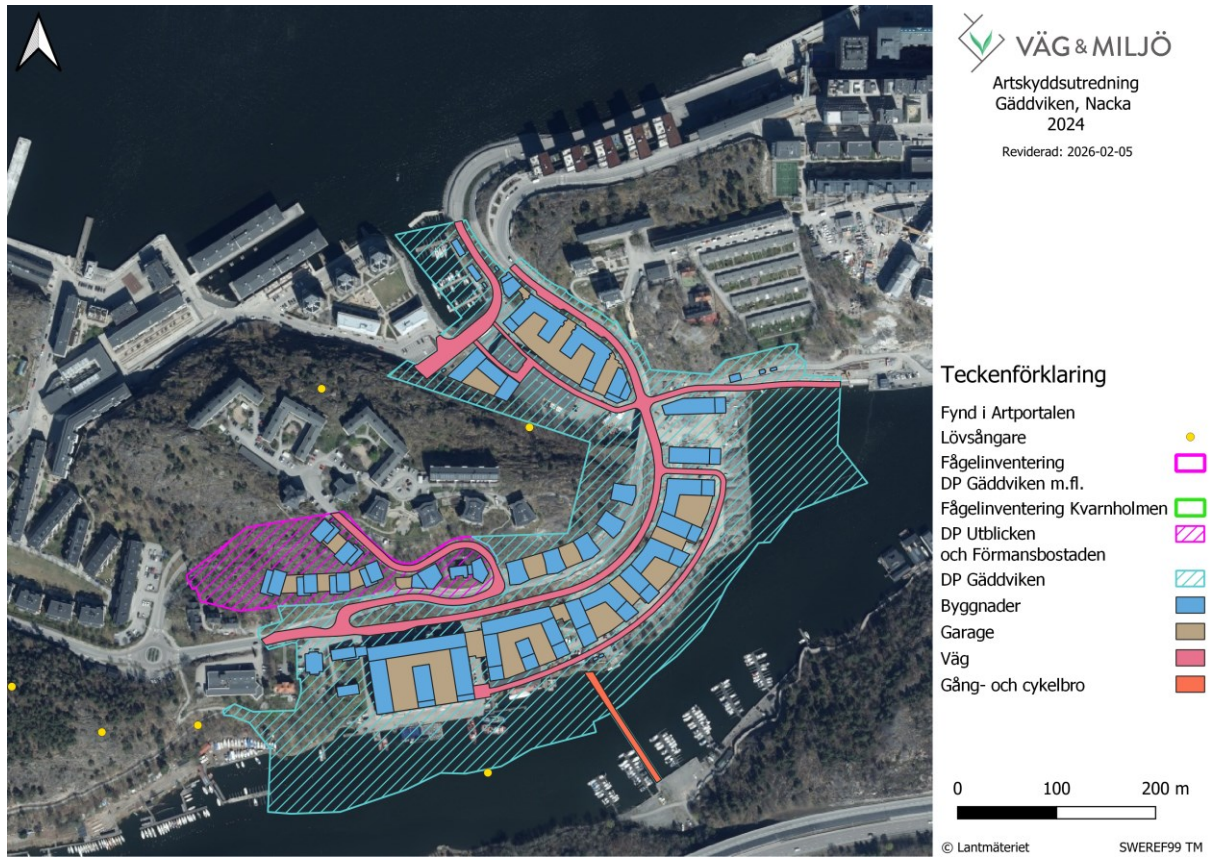
Figur 8. Fynd av Grönfink. Inga revirgränser har estimerats.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 35 av 42

Figur 9. Estimerade revir och fynd av kråka.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 36 av 42

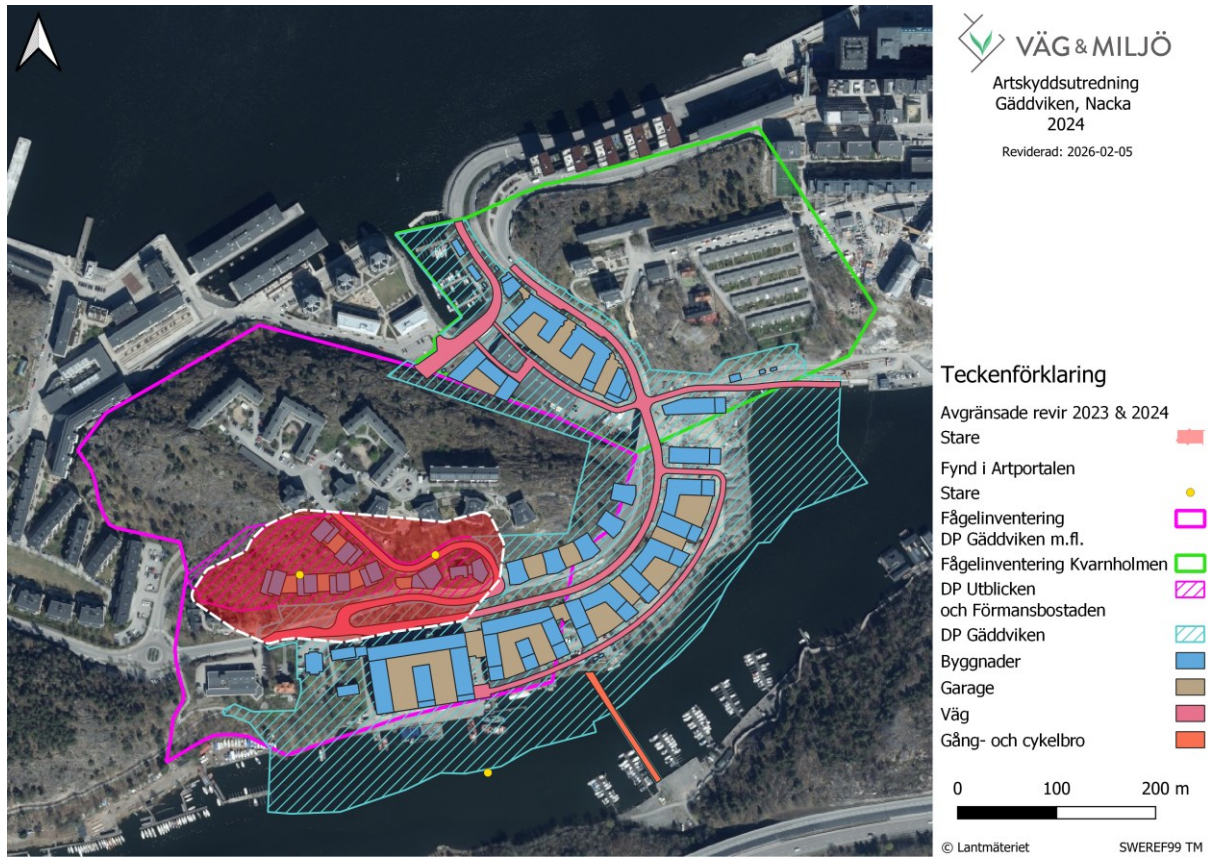
Figur 10. Fynd av lövsångare. Inga revirgränser har estimerats.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 37 av 42

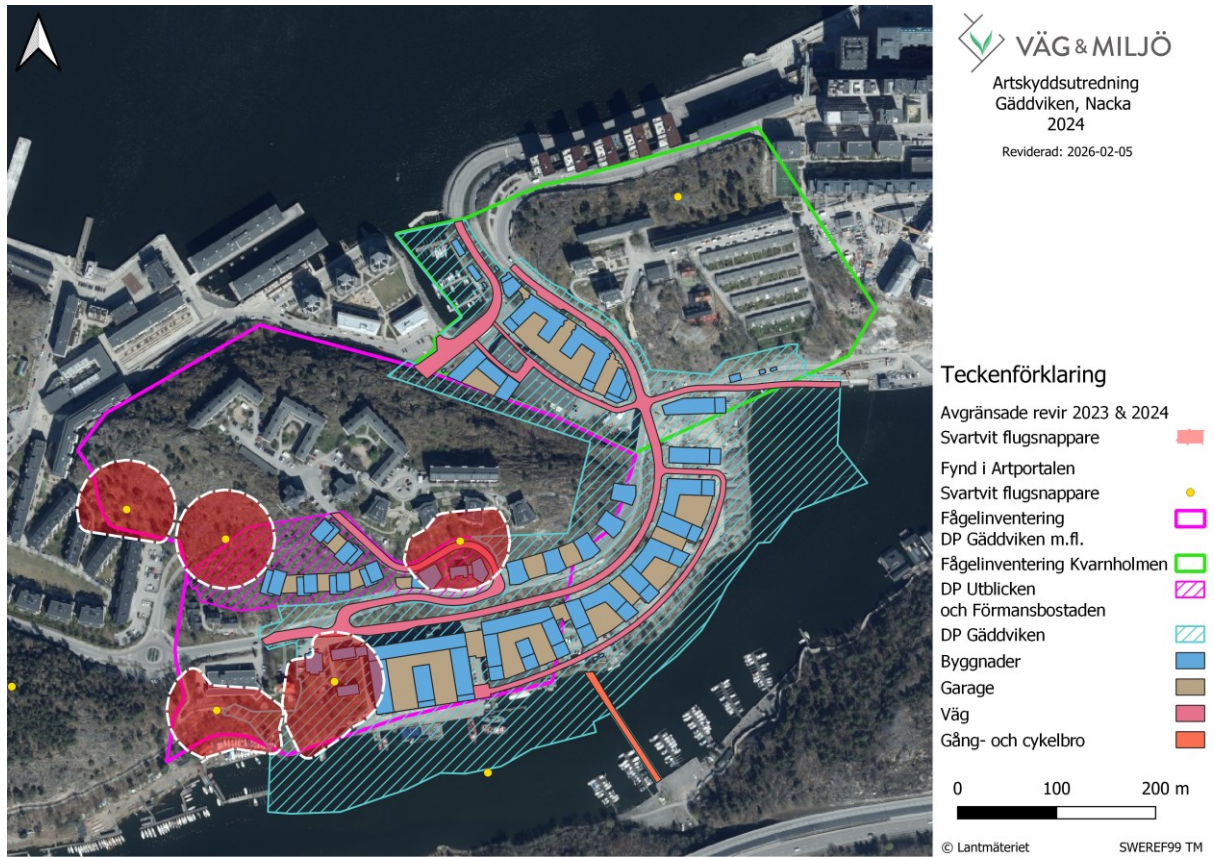
Figur 11. Estimerade revir och fynd av skata.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 38 av 42

Figur 12. Estimerade revir och fynd av stare.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 39 av 42

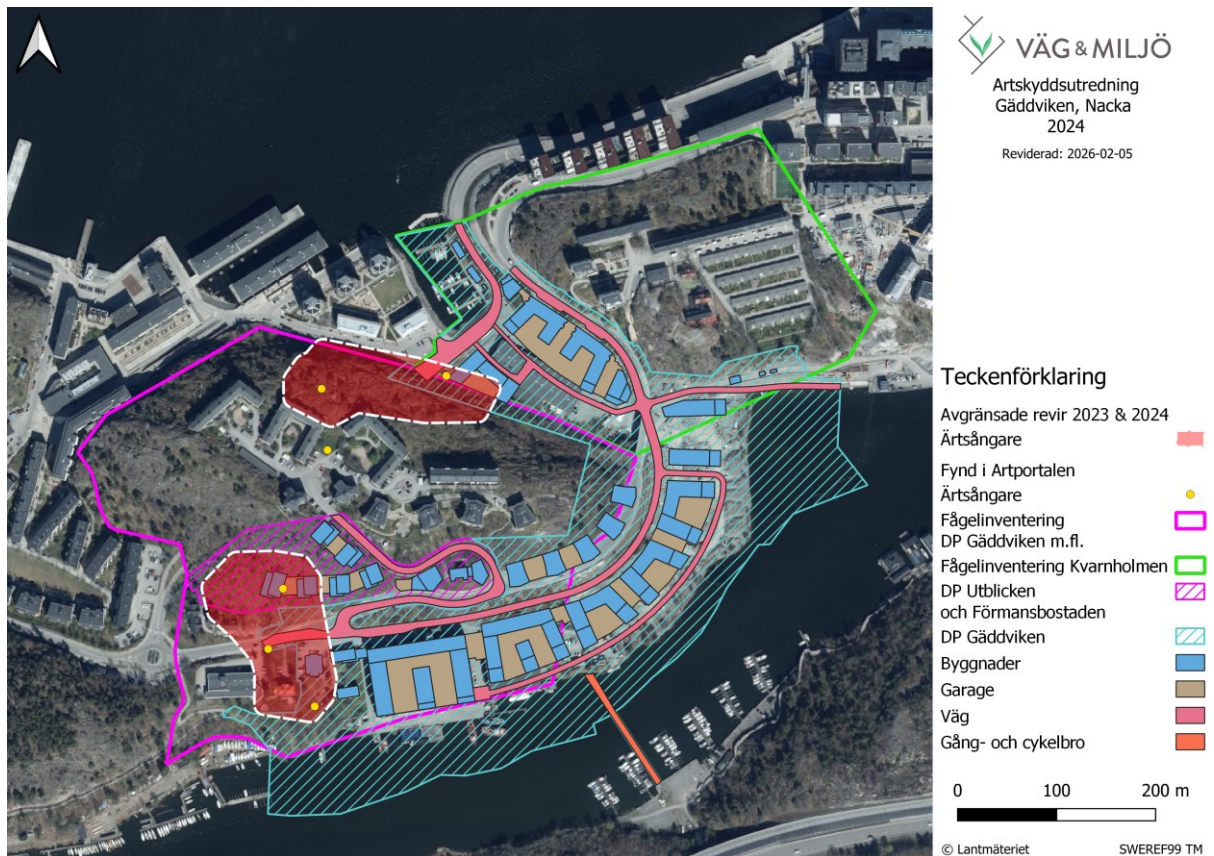
Figur 13. Estimerade revir och fynd av svartvit flugsnappare.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 40 av 42

Figur 14. Estimerade revir och fynd av sädesärla.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 41 av 42

Figur 15. Estimerade revir och fynd av ärtsångare.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
DP Gäddviken och DP Utblicken och förmansbostaden, Nacka kommun 2026	2026-02-25	Sida 42 av 42